

Cuprins:

Capitolul I – Introducere	3
Context general	3
Interventia Agentiei de Dezvoltare Comunitara „Impreuna”	4
Capitolul II – Descrierea generala a proiectului	
„Împuternicirea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale în România”	5
Ce s-a intamplat in componenta A	9
Cum am continuat in componenta B	14
Capitolul III – Ce a ramas in urma programului	20
Imputernicire	21
Capacitarea organizatiilor partenerere	23
Influentarea agendelor locale.....	27
Capitolul IV – Rezultate si produse ale programului.....	29
Proiecte locale	35
Proiecte Phare	36
Capitolul V – Cum vom continua.....	40

I. INTRODUCERE

Context general

În anul 2005 Banca Mondială a publicat studiul intitulat „Comunitățile de Romi din România. O hartă a săraciei comunitare prin sondajul PROROMI.” Lucrarea prezintă datele culese din **848 de comunități de romi** mai mari de 20 de gospodării și a fost elaborată cu scopul de a contribui la **fundamentarea dezvoltării lor sociale**. În sinteza studiului este menționat faptul că *„Populația de etnie roma este una dintre cele mai sărace și mai vulnerabile din România. Romii sunt săraci nu doar în termeni legați de nivelul consumului privat ci și în termeni legați de consumul de bunuri și servicii/utilități publice. Săracia comunitară, ca rezultat al infrastructurii sociale și materiale precare precum și ca urmare a nivelului scăzut de consum privat, este mai puternic evidențiată în sânul comunităților de romi decât în cazul altor grupuri. Asocierea excluderii sociale cu săracia comunitară este o trasatură caracteristică populației de etnie Roma¹.*

Dintre cele aproape 850 de comunități de romi analizate, peste 100 din toată țara au fost clasificate ca fiind comunități de romi cu probleme foarte mari - de tip HIGHPROB².

Tot în anul 2005, Guvernul României obține un împrumut de 58,5 milioane de dolari de la Banca Mondială pentru a sprijini îndeplinirea angajamentelor din Memorandumul Comun de Incluziune Socială (Joint Inclusion Memorandum) ce prevede **îmbunătățirea condițiilor de trai și incluziunea socială pentru unele dintre cele mai defavorizate categorii de populație, printre care și minoritatea romilor³.**

PROGRAMUL DE INCLUZIUNE SOCIALĂ ÎN ROMANIA vizează îmbunătățirea condițiilor de viață și incluziunii sociale a celor mai dezavantajate și vulnerabile persoane din România și a fost structurat în patru componente. Prima dintre cele patru componente este **Programul de Intervenție Prioritară**, în valoare de 11 MEURO, implementat de Fondul Roman de Dezvoltare Socială în colaborare cu Agenția Națională pentru Romi. Prin intermediul acestei componente s-au acordat granturi pentru finanțarea de proiecte din așezările sărace de romi pentru proiecte mici, în aproximativ 100 de localități sărace.

---

¹ „Comunitățile de Romi din România. O hartă a săraciei comunitare prin sondajul PROROMI”, Banca Mondială, 2005

² Lista comunităților de romi cu probleme foarte mari (de tip HIGHPROB) rezultate ca urmare a aplicării sondajului PROROMI

³ Programul de Incluziune Socială în România – www.anr.ro

Pe acest fond era nevoie de o faza de pregătire a comunităților de romi pentru a fi asigurate participarea directă a membrilor săi și implementarea în cele mai bune condiții a proiectelor ce aveau să fie realizate la nivel local. Această sarcină complexă a revenit Agenției „Împreună” prin intermediul programului **„Împuternicirea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale în România”** finanțat de Japanese Social Development Fund și administrat de Banca Mondială.

Intervenția Agenției de Dezvoltare Comunitară „Împreună”

Proiectul **„Împuternicirea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale în România”** finanțat de Japanese Social Development Fund, administrat de Banca Mondială și implementat de Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună”⁴, a debutat în anul 2008 cu scopul declarat de a **contribui la pregătirea condițiilor de implementare eficientă a Programului de Intervenție Prioritară.**

Prin intermediul acestei inițiative ne-am propus identificarea, mobilizarea și punerea împreună a celor mai importante resurse ale comunităților de romi și ale autorităților locale pentru identificarea măsurilor, inițierea, implementarea și monitorizarea proiectelor care vor fi finanțate de Guvern sau de Autoritățile Locale prin bugetul de stat sau de către alți finanțatori implicați în Deceniul de Incluziune a Romilor.

Ipoteza de bază a fost aceea că celor mai sărace comunități de romi le lipsește informația, încrederea, abilitățile și capacitatea de a-și schimba propria viață și, de aceea, au nevoie de sprijin și direcționare de-a lungul unui proces de descoperire a propriei puteri, de identificare a nevoilor concrete și a soluțiilor de rezolvare a unei părți a acestora.

Drept urmare, proiectul a urmărit atât facilitarea comunităților locale, cât și împuternicirea societății civile de la nivel local și regional prin susținerea ONG-urilor și organismelor de reprezentare comunitară în implementarea unor mecanisme participative de monitorizare și evaluare a măsurilor menite să susțină incluziunea socială a romilor.

---

⁴ În continuarea acestui document, pentru Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună” vom folosi Agenția „Împreună”

II. DESCRIEREA PROIECTULUI

„Împuternicirea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale în România”

Obiective principale ale intervenției Agenției de Dezvoltare Comunitară „Împreună” au urmărit:

- a) Susținerea comunităților de romi în procesul de auto-organizare, în sensul de a deveni parteneri reali ai administrațiilor publice locale, prin participarea directă a reprezentanților romilor în procesul de planificare locală;
- b) Sprijinirea comunităților de romi în identificarea și prioritizarea propriilor nevoi;
- c) Împuternicirea societății civile de la nivel local și regional prin susținerea ONG-urilor și organismelor de reprezentare comunitară în implementarea unor mecanisme participative de monitorizare și evaluare a măsurilor menite să susțină incluziunea socială a romilor.

Modalitatea de lucru în programul „Împuternicirea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale în România” a avut la bază stimularea procesului de **dezvoltare comunitară prin activități de facilitare**. Astfel, metodele facilitării comunitare au fost îmbogățite în acest program cu elementele inovatoare inserate „rețetei clasice” folosite în proiecte similare anterioare, principalele elemente adăugate fiind: **introducerea abordării de tip participare publică** în procesul de facilitare comunitară; **promovarea lucrului în echipa**: Grup de Inițiativă Local (GIL), Autorități Publice Locale (APL), organizație neguvernamentală a romilor de la nivel județean (ONG partener) și facilitator județean (FJ), respectiv mentor în partea a doua a programului; **inițierea de proiecte comunitare cu finanțare din resurse locale**, în care să fie implicați toți cei enumerați anterior.

Dezvoltarea comunitară participativă este aplicată aici nu ca un instrument, ci ca o abordare ce are în centrul ei participarea - ca atitudine permanentă și ca mod de lucru al ONG-urilor și al GIL-urilor cu membrii comunităților. Prin activitățile proiectului s-a dorit **crearea unui proces de învățare pe trei niveluri: individual, organizațional și comunitar**, la finalul căruia

- membrii comunității (inclusiv facilitatorii) dobândesc o mai bună înțelegere asupra nevoilor **și resurselor** din comunitate și trăiesc o experiență pozitivă de participare care poate fi replicată ulterior în cadrul altor inițiative de dezvoltare locală;
- GIL-urile devin factori de dezvoltare vizibili în comunitate și parteneri reali de dialog pentru institutiile locale și județene;
- ONG-urile partenere își sporesc sau să își crează capacitatea de organizare internă, dobândesc noi cunoștințe și abilități de lucru participativ cu comunitatea, de muncă în echipă și comunicare, astfel încât să devină mai eficiente în a mobiliza oamenii să participe la viața publică a comunității.

Am ales aceasta abordare deoarece, conform teoriilor din domeniul dezvoltării comunitare, o **comunitate dezvoltată / activă** este aceea în care există cele trei tipuri de capitaluri: **uman, social și material**. Evident, la polul opus se regăsesc **comunitățile nedezvoltate / pasive** - caracterizate în principal de prezența unei „culturi a sărăciei”, în care, pe lângă faptul că lipsește ori este extrem de precar capitalul material, încrederea oamenilor în ei înșiși ca pot schimba ceva în bine la comunitatea lor lipsește. Într-o comunitate de acest tip, în care nivelul de educație al membrilor este scăzut și relațiile interumane sunt deficitare, comunicarea între factorii interesați, între aceștia și membrii comunității este ca și absentă. Oamenii din aceste așezări nu participă la evenimente comune, nu colaborează între ei și nu cred în faptul că împreună ar putea determina o schimbare în bine a comunității din care fac parte. De cele mai multe ori, în comunitățile nedezvoltate / pasive grupurile vulnerabile nu constituie o prioritate pe agenda decidenților, prin urmare, persoanele aparținând grupurilor dezavantajate de orice tip sunt ignorate ori marginalizate de către membrii comunității în ansamblu.

Localitățile selectate pentru a beneficia de programul nostru au fost 103 dintre cele peste 100 din toată țara clasificate ca fiind comunități de romi cu probleme foarte mari - de tip HIGHPROB⁵ și prin urmare sunt dintre cele mai nedezvoltate din țară.

Principala provocare a acestui proiect a fost de a în comunități „embrioni” de capital uman și social, în scopul dezvoltării ulterioare a capitalului material în localitățile în care am intervenit

---

⁵ Lista comunităților de romi cu probleme foarte mari (de tip HIGHPROB) rezultate ca urmare a aplicării sondajului PROROMI

1. Explorare:

Evaluare ONG partenerere
Profiluri comunitare
Liste de interventii la nivel de judet

2. Capacitate locala

Creare GIL
Activat, reorganizat structuri locale
Ateliere locale/judetene

Forumul proiectului
Blogul facilitatorilor
E-group-uri
Buletinul informativ lunar

Cursuri de instruire comune
Training individual
Intalniri de echipa
Consultanta si indrumare

3. Actiune:

Proiecte locale
Plan de dezvoltare GI
Strategie ONG, plan operational, pliant

4. Monitorizare

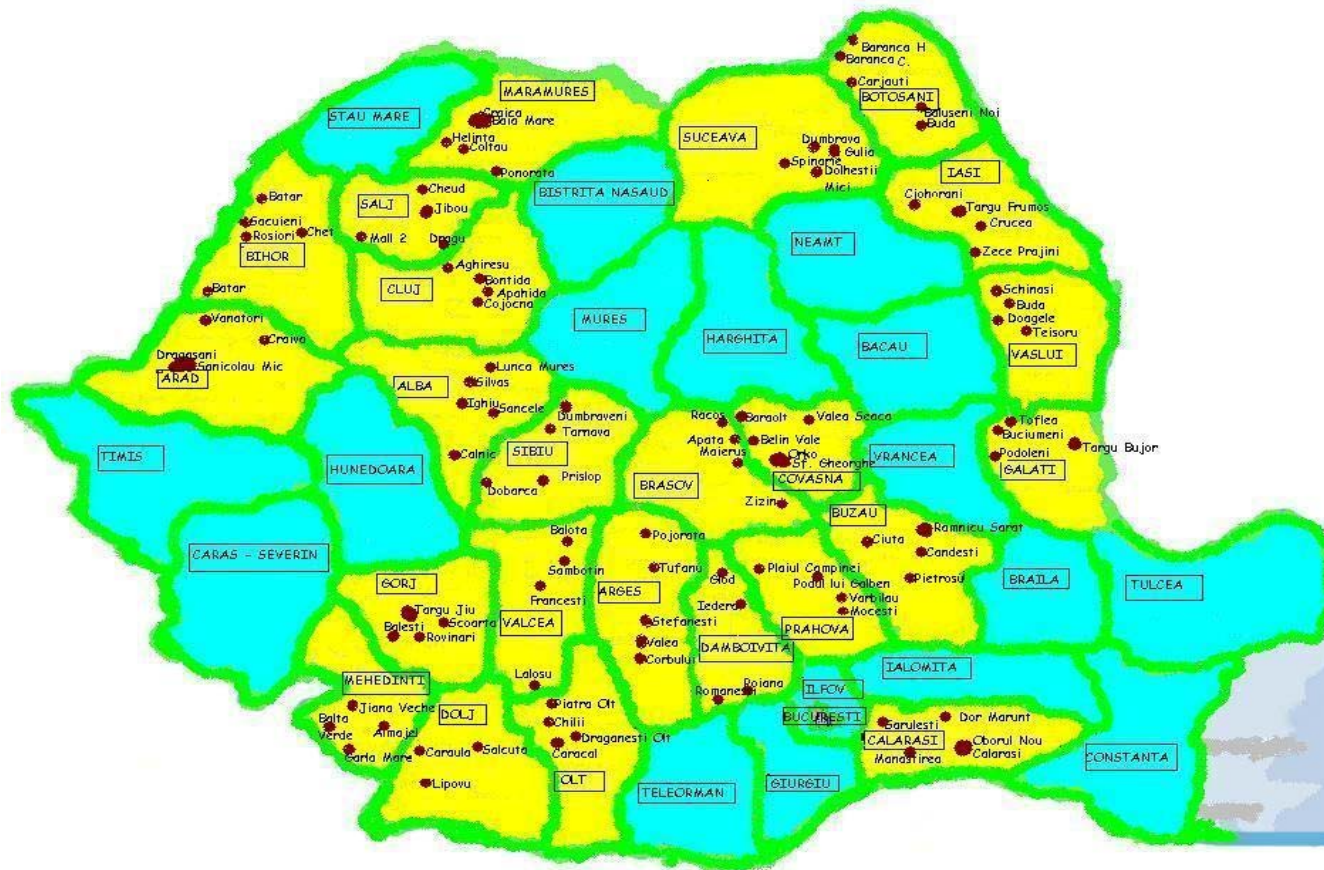
Colectare de date
Existenta si functionarea structurilor
create pt. romi la nivel local si judetean

**DEZVOLTARE
IMPUTERNICIRE
CAPACITARE**

PERSOANE
din comunitati, din
organizatii, facilitatori
STRUCTURI ALE ROMILOR
GI, ONG, ADMINISTRATIE

**REPREZENTARE
PARTICIPARE
SCHIMBARE**

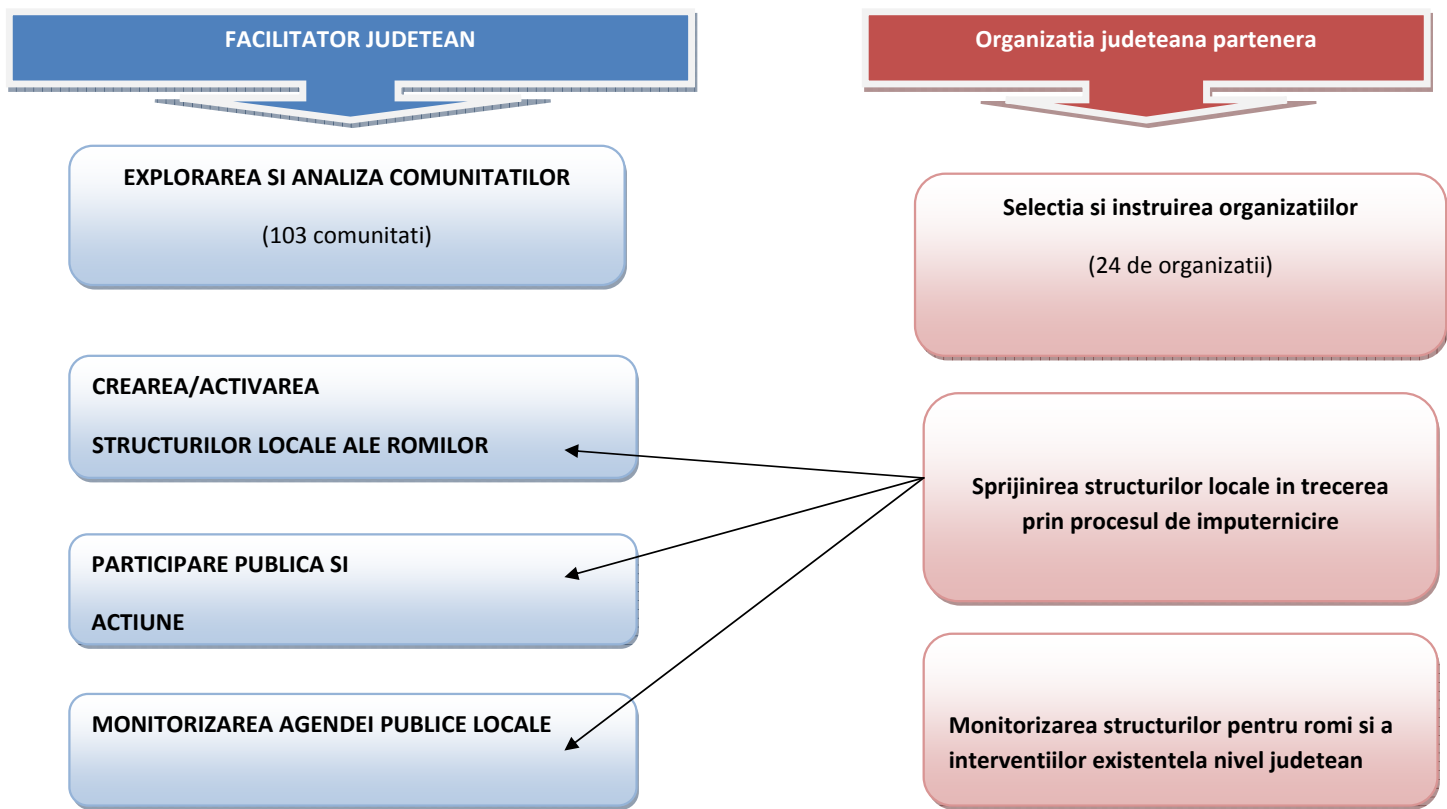
**HARTA JUDETELOR SI A COMUNITATILOR DE ROMI FACILITATE IN PROGRAMUL
„Împuternicirea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale în România”**

COMPONENTA A
Mai 2008 – Februarie 2009

Etapele desfasurarii activitatilor in componenta A

Implementarea in teren a componentei A a debutat după selectarea județelor, a comunităților și a facilitatorilor județeni. Formula de lucru a fost: un facilitator desemnat pentru un județ, în fiecare județ fiind 4-5 comunități de romi selectate. Ulterior din fiecare județ a fost selectata o organizație a romilor care a devenit partenera Agenției "Impreună" în implementarea proiectului la nivel local. Logica programului în general a fost construită pe modelul: training de instruire, urmat de implementarea imediată a activităților din teren, folosindu-se cunoștințele, instrumentele și tehnicile aprofundate la sesiunile de instruire.

Pe parcursul primelor vizite în comunități, facilitatorii au colectat datele necesare întocmirii profilului comunității. Una dintre dimensiunile pe care le cuprinde profilul comunității se referă la existența în comunitate a unor structuri civice ale romilor (ONG, GI, sau alte forme de organizare). În comunitățile unde au existat forme de organizare ale romilor s-a lucrat cu acestea, însă în cele mai multe, romii nu erau organizați. Pentru aceste cazuri, facilitatorii au identificat lideri comunitari, persoane cu dorință de implicare ca și potențiali membri ai GIL.

Odată identificate, formate sau reactivate (în cazul celor formate în proiecte anterioare), au avut loc primele întâlniri ale GIL în cadrul cărora facilitatorii au urmărit transferul de cunoștințe și abilități către membrii săi, urmând ca aceștia să preia în timp rolul facilitatorului. După primele întâlniri, când membrii GIL au înțeles ce urmează să se întâmple în localitatea lor a început colectarea datelor necesare pentru analiza comunității. Instrumentele elaborate în acest sens au fost: **profilul comunității, analiza SWOT, inventarul problemelor**. Toate acestea s-au realizat de către facilitator sprijinit de membrii activi ai GIL (între 2 și maxim 4 persoane), prin efectuarea de interviuri, colectarea de date administrative de la instituțiile locale, discuții individuale și de grup cu membrii comunității și factorii interesați de la nivel local.

Pentru a fi asigurat caracterul participativ al procesului, documentele elaborate inițial de către facilitatori (analiza SWOT și inventarul problemelor comunității) au fost discutate și finalizate în cadrul unor **întâlniri comunitare** la care au fost invitați membri ai comunității și factori interesați relevanți din diverse domenii de activitate. În cadrul acestor întâlniri **participarea activă a tuturor celor prezenți** a fost preocuparea principală, iar în acest sens facilitatorii au folosit metode participative învățate, testate și simulate la cursul de instruire. La sfârșitul acestor întâlniri, fiecare comunitate a produs o analiză SWOT și o **listă de probleme prioritare**, documente agreeate și acceptate ca fiind primele rezultate ale muncii împreună și **un bun start al procesului de dezvoltare comunitară**.

În perioada septembrie 2008 – februarie 2009 activitățile proiectului au constat în realizarea a două obiective în paralel: *împuternicirea societății civile de la nivel local și capacitatea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale.*

Intrarea în scenă a ONG-ului județean în septembrie 2008 (a treia lună a procesului de facilitare) a avut ca urmare diminuarea rolului FJ. De aici înainte, FJ a avut un rol de suport pentru organizațiile partenere și pentru GIL-urile din comunități. Acest mod de lucru a fost ales deoarece s-a urmărit capacitatea structurilor existente permanent în comunități, în ideea continuării și replicării activităților din acest proiect și după finalizarea intervenției asistate de către FJ.

Acțiunile ce au urmat au avut scopul de a fi un exercițiu pe parcursul căruia structurile romilor de la nivel local să învețe prin aplicarea practică a unor metode și tehnici specifice cum să mobilizeze comunitatea, cum să implice direct comunitatea romă în procesul decizional și nu în cele din urmă cum pot fi romii actori responsabili în influențarea și monitorizarea agendelor locale.

Inițial, ONG-urile sprijinite de către FJ au avut sarcina de a colecta toate documentele de planificare⁶ de la nivel local (referitoare la comunitățile facilitate din județ), de la nivel județean sau regional, în care erau prevăzute sau ar fi trebuit să fie prevăzute și măsuri referitoare la romi - ca grup vulnerabil, considerat unul dintre beneficiarii principali ai politicilor de incluziune socială.

Odată colectate aceste documente a urmat o analiză a lor în cadrul unor ședințe organizate de către ONG. La ședințele de analiză au fost invitați să participe factorii interesați de la nivel județean, local, membrii GIL și membrii ai ONG-ului județean, cu FJ ca și moderator al întâlnirii. Analiza a urmărit **în ce măsură sunt prezenți romii în agendele locale**, județene, regionale; **cât de relevante** sunt aceste documente în raport cu realitățile din comunitățile de romi; **în ce măsură romii ca și beneficiari au fost implicați** în realizarea documentelor și nu în ultimul rând **în ce stadiu** se află implementarea acțiunilor prevăzute ce vizează romii.

Rezultatul analizei s-a concretizat mai apoi într-un **raport județean** elaborat de către ONG, GIL-uri și facilitatori, raport ce cuprinde descrierea situației romilor din județ, concluzii și recomandări. Aceste rapoarte au fost ulterior dezbătute în cadrul unor **întalniri județene** organizate și moderate de către organizațiile partenere, participanții fiind facilitatorii, reprezentanții ai grupurilor locale, primari din comunități și reprezentanți ai instituțiilor județene relevante.

Introducerea metodologiei de tip participare publică a urmărit **aplicarea concretă a unor metode și instrumente, prin care membrii comunităților locale să influențeze direct agenda locală**. Acest exercițiu a constituit o oportunitate de învățare, de împuternicire imediată și de creștere a încrederii în forțele proprii pe cele trei niveluri: personal, organizațional și comunitar

---

⁶„Documente de planificare” au fost denumite generic toate tipurile de documente programatice cu focus exclusiv pe romi sau care se refereau și la romi, cum ar fi: Planurile Județene de Acțiune pentru Romi, Planurile de Incluziune Socială a Romilor, Planuri Locale de Dezvoltare, Planuri Locale de Acțiune pentru Romi, Strategiile Locale, strategii sectoriale pe diverse domenii, strategii de dezvoltare regională, planurile de dezvoltare școlară, etc.

- a tuturor actorilor implicați (ONG, GIL, membrii comunității). Totodată, a fost o modalitate concretă de a testa și demonstra că romii se implică atunci când sunt luați în considerare, precum și a faptului că ei pot participa la actul de guvernare locală, într-un mod organizat, ca cetățeni activi ai localității.

Echipele formate din FJ - reprezentant ONG au schițat un **plan de participare publică**. Acest plan a fost definitivat ulterior, în cadrul unor întâlniri cu membrii ONG și membri GI-urilor. Documentul cuprinde o planificare în termeni de activități, timp, resurse și persoane implicate - a următoarei etape a programului în care are loc exercițiul de participare publică. Astfel, după fazele de informare și consultare a comunității a fost realizat un **proiect local de participare publică**, menit să rezolve imediat o problemă prioritara a comunității, identificata in faza anterioara.

La selectarea problemei ce urma a fi transpusa in proiect local s-a ținut cont de următoarele criterii: să fie o problemă reală a comunității; să fie de interes local; să fie resimțită de cât mai mulți membri ai comunității; să fie rezolvabilă în termen cât mai scurt; să poată fi rezolvată cu resurse locale; să depindă și de decizia autorităților locale; în rezolvarea sa să poată fi implicată comunitatea locală, în toate fazele: identificare, luarea deciziei, implementare, monitorizare; să implice lucrul în comun al autorităților locale, GI, ONG, comunitate.

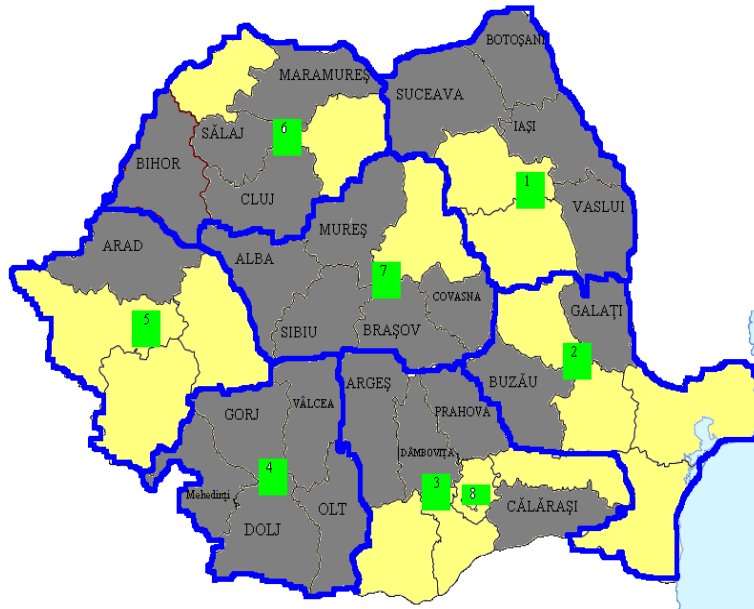
Problemele adresate în proiectele locale fost fie de ordin material - au urmărit realizarea unui obiectiv concret și imediat: o fântână, un parc, un loc de joacă, un loc de colectare a gunoiului, reabilitarea unei clădiri publice, un spațiu de afișaj, etc; fie rezolvarea unei situații pe termen lung - angajarea unui mediator sanitar, școlar, expert local pentru romi, o campanie de informare /conștientizare pe un anumit domeniu.

Unul dintre criteriile a fost implicarea APL, iar dovada implicării a trebuit să fie aprobarea proiectului printr-un act oficial al APL, de regulă prin acesta, autoritatea locală asigurând în principal contribuția cu resurse materiale și/sau financiare la proiectul propus de romi. Motivația introducerii acestui criteriu a fost tocmai ca românii să învețe și să aplice principiile, instrumentele și metodele de influențare a agendelor locale prin intermediul programului „Împuternicirea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale în România”, pe termen lung, dorindu-se ca aceasta să devină o practică la nivel local, și pentru romi, dar și pentru APL. In timpul componentei A, ca urmare a acestui proces, au fost elaborate 107 proiecte locale pentru cele 103 comunitati din proiect.

<p>1. Botosani: Corjauti, Hilisea Horia, Baranca Cristesti, Baranca Hudesti Facilitator: Borcoi Jupiter ONG: ADCIA Botosani</p>
<p>2. Suceava: Dumbrava, Spinărie, Podișor, Gulia Facilitator: Constantin Tanasa ONG: Euroactiv</p>
<p>3. Iasi: Ciohorăni, Crucea, Zece Prăjini, Târgu Frumos Facilitator: Luis Ciprian Turcitu ONG: Asociația Comunitara Amaroilo</p>
<p>4. Vaslui: Doagele, Pușcași + Teșoru, Buda, Negrești Facilitator: Marin Tudorică ONG: -</p>
<p>5. Galati: Podoleni, Buciumeni, Toflea, Târgu Bujor Facilitator: Petrică Corneliu Ionel ONG: Alianța Romilor din Județul Galați</p>
<p>6. Buzau: Ciuta, Râmnicelu, Zidari, Căndești Facilitator: Călin Iosif ONG: Asociația Forum Art</p>
<p>7. Calarasi: Dor Mărunt, Sărulești Gară, Oborul Nou, Mânăstirea Facilitator: Arsene Nicolae Constantin ONG: -</p>
<p>8. Prahova: Podul lui Galben, Plaiul Câmpinei, Vărbila, Mocești Facilitator: Tudorache Ilie Mitroi ONG: Asociația Centrul de Resurse Apollo</p>
<p>9. Dambovita: Iedera, Românești, Glod, Poiana Facilitator: Iordache Vasilica Silvia ONG: Asociația Romanes</p>
<p>10. Arges: Pojorâta, Tufanu, Valea Corbului, Ștefănești Facilitator: Mocanu Ionela Ioana ONG: Asociația Frăția Romilor</p>
<p>11. Valcea: Dăiești, Frâncești, Laloșu, Balota Facilitator: Parno Prică Marius Imre ONG: Asociația Romilor din Drăgășani</p>
<p>12. Olt: Fălcoiu, Caracal, Drăgănești Olt, Piatra Olt Facilitator: Păun Elena ONG: „Rrom Grand” Grădinari</p>

COMPONENTA A

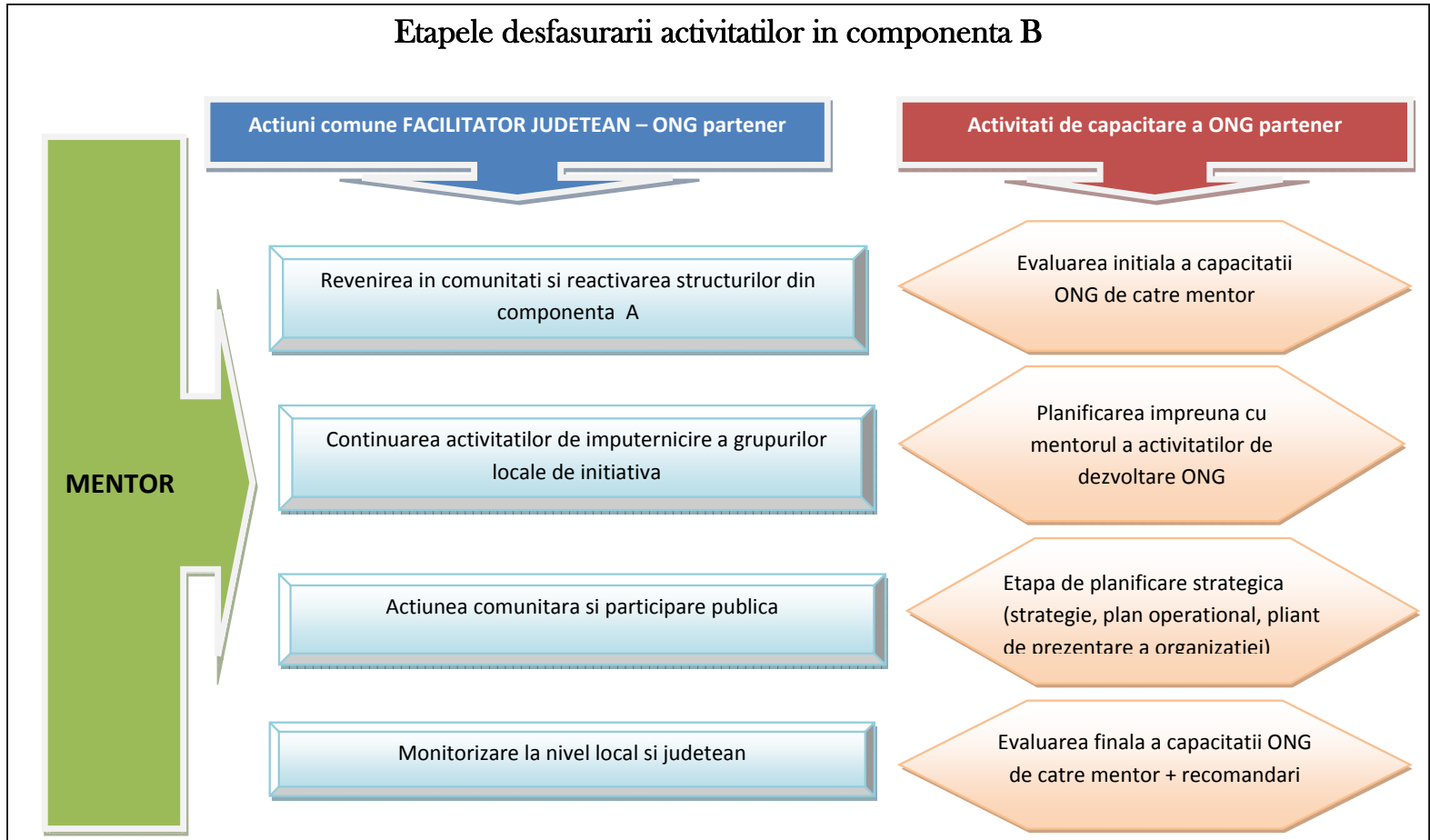
Județe, comunitati, facilitatori si organizatii partenere

<p>13. Dolj: Lipovu Țigănie, Lipovu Gogoșia, Sălcuța, Caraula Facilitator: Diță Ramona Adina ONG: Asociația TRUST</p>
<p>14. Mehedinți: Almăjel, Balta Verde, Gârla Mare, Jiana Veche Facilitator: Săvescu Daniel ONG: Filantropia Severin</p>
<p>15. Gorj: Albeni, Budieni, Rovinari, Bălești Facilitator: Nelu Pavel ONG: Fundația pentru Tineret DEL</p>
<p>16. Arad: Craiva, Vânători, Arad (2 cartiere) Facilitator: Mocanu Aphrodita Maridana ONG: Renincoor Open Hand</p>
<p>17. Bihor: Cheț, Săcuieni, Oradea, Roșiori Facilitator: Silaghi Monica Florina ONG: Asociația Creștină de Dezvoltare Comunitară Batăr</p>
<p>18. Salaj: Voievodeni, Mal 2, Cheud, Jibou Facilitator: Otvoș Geza ONG: Wassdas</p>
<p>19. Cluj: Boțida, Cojocna, Fizeșu Gherlii, Negrești Facilitator: Cristian Petru Nica ONG: -</p>
<p>20. Maramureș: Helița, Coltău, Ponorâta, Baia Mare Facilitator: Varga Roman ONG: ProROM</p>
<p>21. Mureș: Bahnea, Ernei, Sâncraiu de Mureș, Crăciunești Facilitator: Hajnal Petre Florin ONG: Asociația Aven Amentza Romale</p>
<p>22. Alba: Călnic, Ighiu, Lunca Mureșului, Silivaș, Sîncel Facilitator: Cosmin Pienar ONG: Asociația pt. Dezvoltarea Comunitară a Romilor</p>
<p>23. Sibiu: Dobârca, Dumbrăveni, Târnavă, Prislop Facilitator: Mutiu Elena ONG: Asociația Romilor din Marginea Sibiului</p>
<p>24. Brașov: Apața, Ungra, Zizin, Măieruș Facilitator: Lucian Gheorghe ONG: Asociația Romilor din Făgăraș</p>
<p>25. Covasna: Ghidfalău, Valea Seacă, Baraolt, Belin Vale Facilitator: Rosu Ana ONG: Asociația Romilor Amenkha</p>

COMPONENTA B
Mai 2009 – Februarie 2010

Etapele desfasurarii activitatilor in componenta B

Cum am continuat in componenta B

La planificarea activitatilor din componenta B a proiectului am avut in vedere continuarea interventiei in comunitatile in care procesul de facilitare era in plina desfasurare, am pus in aplicare lectiile invatate pe parcursul perioadei anterioare si ne-am stabilit obiectivele de realizat pana la finalizarea programului.

Unul dintre punctele slabe ale componentei A a fost acela ca sprijinul oferit colegilor din teren (facilitatori, membrii organizatiilor partenere) de catre echipa centrala formata doar din trei persoane s-a dovedit a fi insuficient. Prin urmare, s-a decis ca echipele locale sa fie sprijinite de cate un mentor, ca interfata intre echipa de management si nivelul local.

Astfel, activitatile prin care a debutata a doua componenta a programului au fost dedicate introducerii mentorilor in program. In luna mai 2009 a avut loc un proces de selectie a celor noua mentori, a avut loc o intalnire de familiarizare a lor cu programul si au fost repartizati pe judetele carora trebuiau sa le ofere sprijin in perioada urmatoare. Tinand cont de specificul fiecarui judet, de disponibilitatea de timp a mentorului si de proximitatea fata de judetele mentorate, celor noua mentori le-au fost alocate intre unul si maxim patru judete.

O alta lectie invatata in prima componenta a fost aceea ca organizatiile neguvernamentale partenere de la nivel judetean au nevoie ele inele de un sprijin mai consistent in cadrul programului pentru a se dezvolta, astfel incat la randul lor sa poata imputernici romii de la nivel local. De aceea, pe langa activitatile specifice de dezvoltare comunitara (care au continuat procesul inceput in componenta A), in aceasta parte a programului obiectivele noastre majore au fost:

- Împuternicirea societății civile de la nivel local și regional prin susținerea organizațiilor non-guvernamentale
- Implementarea unor mecanisme participative de monitorizare și evaluare a măsurilor menite să susțină incluziunea socială a romilor.

Pentru a avea o imagine cat mai reala a stadiului de dezvoltare al organizatiilor partenere necesara elaborarii unui plan personalizat de activitati privind dezvoltarea organizationala, mentorii au realizat o prima vizita la cele 17 organizatii partenere din componenta B. In cadrul acestei prime intalniri membrii ONG au avut ocazia de a realiza impreuna cu mentorul o **fisa de evaluare initiala a organizatiei** privind principalele arii de dezvoltare organizationala: resurse umane, structura organizationala, elemente de identitate si promovare a organizatiei, resurse materiale, resurse financiare, relatii externe si comunicare. Pentru fiecare dintre aceste arii a fost evaluat stadiul existent, nevoile de instruire si sprijin, iar la final concluzii si recomandari ale mentorului ce urmau a fi abordate in cadrul activitatilor proiectului.

In ceea ce priveste comunitatile locale, mentorii și reprezentanții organizațiilor partenere, respectiv facilitatorii judeteni au efectuat deplasări în fiecare comunitate si au restabilit legatura cu actorii de la nivel local, dupa pauza de trei luni dintre cele doua parti ale programului. Cu ocazia acestor vizite s-a contactat structura locală a romilor existentă aici (GIL sau ONG care au

activat la nivel local în componenta A), s-a reluat legătura cu APL și cu alți factori interesați pentru a-i informa despre ce se va întâmpla în componenta B și pentru a întări parteneriatul dintre APL – GIL – ONG. În cadrul acestor vizite, **profilul comunități** și **lista de intervenții din județ** realizate în componenta A au fost **re-actualizate** pentru a avea o privire de ansamblu a schimbărilor survenite în ultimul an la nivelul comunității.

Dupa acelasi mecanism aplicat de catre mentor organizatiilor partenere, facilitatorii judeteni si echipele organizatiilor au elaborat impreuna cu membrii grupurilor de initiativa o **fisa de evaluare a stadiului de dezvoltare** si **un plan de dezvoltare al grupului de initiativa**. Aceste instrumente au avut o forma simplificata si au urmarit sa identifice nevoile pe care le are GIL si care pot fi abordate in timpul programului, astfel incat sa duca la o evolutie a sa ca structura de reprezentare locala a romilor.

Dupa analiza situatiei initiale si restabilirea contactului, fiecare echipă a organizat un **atelier de lucru județean** la care au fost invitați sa participe reprezentanți ai autorităților locale, județene, membri ai GIL, reprezentanți ai altor organizații nonguvernamentale din județ, alți factori de interes pentru situatia romilor. La această întâlnire a fost prezentata situația comunităților facilitate, realizările componentei A și obiectivele componentei B. Un alt rezultat urmarit a fost acela de a atrage suportul factorilor interesați pentru desfasurarea activitatilor din componenta B. Atelierul județean a constituit o bună oportunitate si pentru a completa „Lista Intervențiilor din Județ” cu documente existente ce nu au fost identificate până la acel moment (de ex. „strategia ISJ” privind elevii romi sau „planul de acțiune al AJOFM”).

Cele 17 organizatii partenere din componenta B s-au inregistrat intr-o paleta foarte larga ca si nivel de dezvoltare: de la organizatii aflate la primul lor proiect (Vaslui), la organizatii care derulasera deja proiecte de tip Phare si aplicasera la instrumente structurale ca initiatori sau parteneri (Bihor). Prin urmare si nevoile lor de dezvoltare au fost la fel de diverse.

Indiferent de stadiul de dezvoltare organizational, echipa proiectului a considerat ca este foarte important ca toate ONG-urile partenere sa aiba o **strategie de dezvoltare un plan de actiune** pentru o perioada de minim un an. Astfel, fiecare organizație sprijinită de către mentor si-a elaborat strategia de dezvoltare (ori si-a actualizat strategia existentă) și un plan operațional. Aceste documente au fost rezultatul unui proces de planificare strategică participativă, proces facilitat de către mentor conform unui calendar de activitati stabilit in comun.

Element indispensabil în promovarea și vizibilitatea unei organizații, **pliantul de prezentare** este un instrument mai mult decât necesar fiecărui ONG. Realizarea sau actualizarea strategiei organizaționale a provocat definirea, respectiv revizuirea elementelor de identitate organizationala, a scopului si a misiunii. De aceea, organizațiile au fost sprijinite - tehnic de către mentor și financiar de către Agentia „Impreuna” - pentru a elabora sau a reface pliantul lor de prezentare.

Faptul ca in timpul componentei A, ceea ce s-a dorit a fi un exercitiu de activarea a comunitatii locale a produs efecte vizibile in toate comunitatile facilitate, ne-a determinat sa repetam aceasta experienta si in cea de-a doua parte a programului. Asadar, membrii GIL sprijiniți de facilitatori sau organizatiile partenere au aplicat din nou ceea ce experimentasera in prima parte: identificarea nevoilor si a resurselor comunitatii, prioritizarea problemelor in sedinte comunitare, elaborarea de proiecte locale pentru abordarea si rezolvarea uneia dintre problemele prioritizate, introducerea proiectului local pe agenda institutiilor responsabile.

Monitorizarea agendelor publice a fost concretizata in doua tipuri de activitati: colectare de date privind situatia in comunitatile de romi in ceea ce priveste educatia si conditiile de locuire; monitorizarea si evaluarea interventiilor pentru romi.

In cadrul activitatii de **colectare de date** au fost aplicate instrumente de tip cantitativ și calitativ, prin metode specifice celor două categorii. Datele au fost colectate atât la nivel local (din comunitățile facilitate), cât și la nivel județean (de la instituțiile specializate). Pentru activitățile de monitorizare, echipele locale au selectat din inventarele realizate la inceputul componentei B un numar de interventii pentru romi care au avut loc in judet. Am avut in vedere pentru a fi monitorizate in special programele din cadrul Programului de Incluziune Sociala, Programele Phare 2005 si Phare 2006, proiectele locale implementate in componenta A, precum si alte HCL care s-au reflectat asupra comunitatilor de romi facilitate.

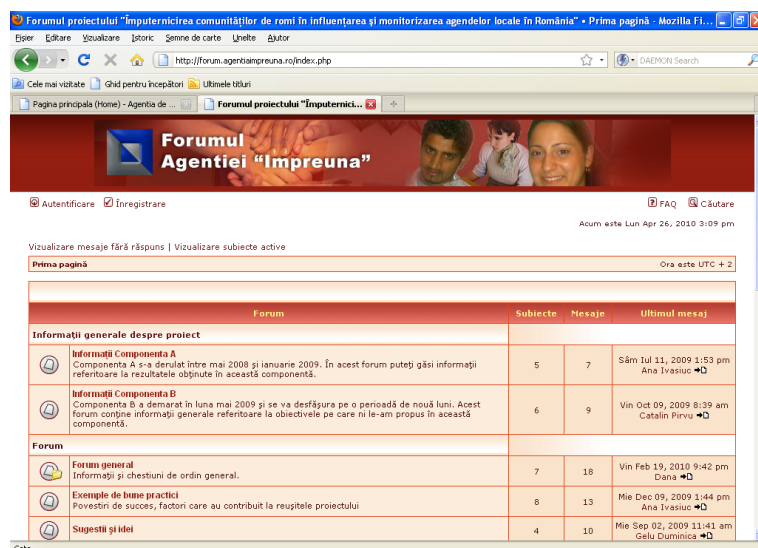
Tot in cadrul activitatii de monitorizare, echipele judetene au elaborat cate un **raport privind existenta si functionalitatea structurilor pentru romi din judet**: Biroul Judetean pentru Romi, Grupul de Lucru Mixt, Expertul local pentru romi, Grupul de Lucru Local, mediatori scolari, profesori de limba romani, mediatori sanitari, Inspector pentru Scolarizarea Romilor (ISJ).

Pentru diseminarea constatarilor extrase in urma activitatilor de colectare de date si monitorizare, fiecare judet a organizat la sfarsitul proiectului o masa rotunda cu actorii relevanti. Totodata, in cadrul acestor intalniri, echipele judetene au avut ocazia de a prezenta rezultatele proiectului in ansamblu, precum si idei de continuitate, colaborare pentru imbunatatirea situatiei romilor din judet.

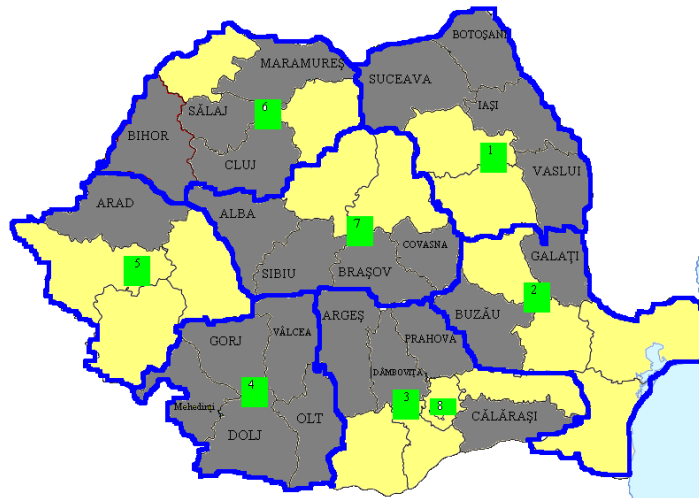
La sfarsitul proiectului, in februarie 2010 toti membrii echipei de proiect au elaborat un **raport final**. Continutul acestor rapoarte reflecta toate activitatile asa cum au fost ele implementate in fiecare judet, succesele si obstacolele intampinate de-a lungul programului, planuri de continuitate a interventiei in aceste comunitati si dupa sustinerea financiara si tehnica a Agentiei „Impreuna”. Tot in etapa de finalizare a programului, mentorii, care pe langa sprijinirea proiectului in general au avut ca misiune si dezvoltarea organizatiilor, au evaluat progresul organizatiilor datorat parteneriatului din cadrul acestui program dintre ele si Agentia „Impreuna”.

La sustinerea desfasurarii programului au contribuit in mare masura si alte activitati cum ar fi sesiunile de instruire comune, cursurile de formare sustinute de catre mentori organizatiilor, facilitatorilor si membrilo GIL, intalnirile de suport cu intreaga echipa sau intre diversi membri ai echipei, sprijinul continuu al mentorilor pentru echipele locale care in multe dintre cazuri nu s-a limitat doar la activitatile proiectului, si nu in ultimul rand suportul permanent al echipei de coordonare pentru mentori, organizatii partenere si facilitatori.

Pentru incurajarea colaborarii dintre judete, pentru diseminarea experientelor pozitive, pentru impartasirea diverselor situatii cu care s-au confruntat in practica si in general, pentru facilitarea comunicarii, a fost creat un **forum al proiectului**, iar la initiativa facilitatorului de la Iasi, a fost creat un **blog al facilitatorilor** din acest program. Un alt instrument de comunicare-informare creat in timpul proiectului si distribuit in toate comunitatile in care s-a desfasurat componenta B a fost **buletinul informativ lunar „Impreuna”**

<p>1.Botosani: Buda, Bălușenii Noi, Baranca Cristești, Baranca Hudești, Corjăuți ONG: ADCIA Botosani Mentor: Constantin Tănasă</p>
<p>2.Suceava: Dumbrava, Spinărie, Podișor, Gulia ONG: Euroactiv Mentor: Constantin Tănasă</p>
<p>3.Iasi: Ciohorăni, Crucea, Zece Prăjini, Târgu Frumos Facilitator: Luis Ciprian Turcitu Mentor: Constantin Tănasă</p>
<p>4.Vaslui: Doagele, Pușcași + Teișoru, Buda, Negrești ONG: Asociația Comunitară „Impreună” Mentor: Marin Tudorică</p>
<p>5.Galati: Podoleni, Buciumeni, Toflea, Târgu Bujor ONG: Alianța Romilor din Județul Galați Facilitator: Marin Tudorică</p>
<p>6.Buzau: Ciuta, Pietrosu, Zidari, Căndești ONG: Asociația Forum Art Mentor: Andrei Constantin</p>
<p>7.Calarasi: Dor Mărunt, Sărulești Gară, Oborul Nou, Mânăstirea Facilitator: Arsene Nicolae Constantin Mentor: Carmen Gheorghe</p>
<p>8.Prahova: Podul lui Galben, Plaiul Câmpinei, Vărbila, Mocești ONG: Asociația Centrul de Resurse Apollo Mentor: Maria Ionescu</p>
<p>9.Dambovita: ledera, Românești, Glod, Poiana ONG: Asociația Romanes Mentor: Maria Ionescu</p>
<p>10.Arges: Pojorâta, Tufanu, Valea Corbului, Ștefănești ONG: AECO Mentor: Carmen Gheorghe</p>
<p>11.Valcea: Dăiești, Frâncești, Laloșu, Balota Facilitator: Parno Prică Marius Imre Mentor: Nicolae Cuță</p>
<p>12.Olt: Fălcoiu, Caracal, Drăgănești Olt, Piatra Olt ONG: „Rrom Grand” Grădinari Mentor: Carmen Gheorghe</p>

<p>13.Dolj: Lipovu Țigănie, Lipovu Gogoșița, Sălcuța, Caraula ONG: CEPIR Mentor: Nicolae Cuță</p>
<p>14.Mehedinti: Almăjel, Balta Verde, Gârla Mare, Jiana Veche ONG: Filantropia Severin Mentor: Nicolae Cuță</p>
<p>15.Gorj: Targu Jiu, Scoalța, Rovinari, Bălești Facilitator: Jean Goracel Mentor: Nicolae Cuță</p>
<p>16.Arad: Craiva, Vânători, Arad (2 cartiere) Facilitator: Mocanu Aphrodita Maridana Mentor: Marian Daragiu</p>
<p>17.Bihor: Cheț, Săcuieni, Batăr, Roșiori ONG: Ruhama Mentor: Nicoleta Racolță</p>
<p>18.Salaj: Dragu, Mal 2, Cheud, Jibou ONG: Wassdas Mentor: Marian Daragiu</p>
<p>19.Cluj: Bonțida, Cojocna, Aghireșu, Apahida ONG: AFER Mentor: Nicoleta Racolță</p>
<p>20.Maramures: Helința, Coltău, Ponorâta, Baia Mare ONG: Young Roma Maramures Mentor: Marian Daragiu</p>
<p>21.Alba: Călnic, Ighiu, Lunca Mureșului, Silivaș, Sîncel ONG: Asociația pentru Dezvoltarea Comunitară a Romilor Cugir Mentor: Florin Moisă</p>
<p>22.Sibiu: Dobârca, Dumbrăveni, Târnava, Prislop ONG: Asociația Romilor din Marginea Sibiului Mentor: Andrei Constantin</p>
<p>23.Brasov: Apața, Racoș, Zizin, Măieruș Facilitator: Lucian Gheorghe Mentor: Maria Ionescu</p>
<p>24.Covasna: Orko, Valea Seacă, Baraolt, Belin Vale Facilitator: Rosu Ana Mentor: Andrei Constantin</p>

III. CE A RAMAS IN URMA PROGRAMULUI

Reamintim faptul ca prin programul „Împuternicirea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale în România” ne-am propus **identificarea, mobilizarea și punerea împreună a celor mai importante resurse ale comunităților de romi și ale autorităților locale pentru identificarea măsurilor, inițierea, implementarea și monitorizarea proiectelor finanțate de Guvern sau de Autoritățile Locale prin bugetul de stat sau de către alți finanțatori implicați în Deceniul de Incluziune a Romilor.**

Ipoteza de la care am pornit - celor mai sărace comunități de romi le lipsește informația, încrederea, abilitățile și capacitatea de a-și schimba propria viață și, de aceea, au nevoie de sprijin și direcționare de-a lungul unui proces de descoperire a propriei puteri, de identificare a nevoilor concrete și a soluțiilor de rezolvare a unei părți a acestora – a determinat o abordare metodologica prin care am vizat atât facilitarea comunităților locale, cât și împuternicirea societății civile de la nivel local în implementarea unor mecanisme participative de influențare, monitorizare și evaluare a măsurilor pentru romi.

Intrebarea fireasca, la sfarsitul proiectului este

In ce masura am reusit sa raspundem acestor provocari?

Imputernicire (EMPOWERMENT)

Notiunea de **empowerment**, tradusa din engleza in limba romana cu un sens apropiat insa nu exact celui autentic - **imputernicire**, a fost definita ca proces social multi-dimensional ce ajuta oamenii sa castige control asupra propriei vieti; proces care investeste oamenii cu putere de a actiona in propria lor viata, comunitate si societate, asupra unor probleme cheie definite de ei ca importante; proces care se refera la a creste puterii grupurilor definite ca mai putin puternice pentru a se produce un balans sau echilibru de putere intre acestea si grupuri care au un grad crescut de putere.

In acceptiunea Bancii Mondiale, imputernicirea este un proces de crestere a capacitatii indivizilor sau grupurilor de a face alegeri si de a transforma acele alegeri in actiuni si rezultate dorite de ei. Vital in acest proces sunt actiunile care construiesc in paralel, atat capacitate individuale cat si colective care conduc spre imbunatatirea eficientei si a echitatii in mediul in care se folosesc aceste capacitati.

O descriere mai larga a Bancii Mondiale pentru acest termen spune ca **imputernicirea reprezinta cresterea abilitatilor si capacitatilor oamenilor saraci de a participa, de a negocia, de a influenta, de a controla si de a trage la raspundere institutiile care iau decizii ce le influenteaza viata. Oamenii imputerniciti au libertatea de a alege si de a actiona, iar aceasta transformare ii ajuta sa influenteze mai bine cursul vietii lor si deciziile care ii afecteaza. In esenta, imputernicirea inseamna puterea de a provoca schimbari. Implica punerea de resurse in comun si dezvoltare in diverse arii. Schimba mediul in care traiesc oamenii saraci si ii ajuta sa-si puna in valoare, sa-si capitalizeze propriile resurse. Desi nu exista un model unic de imputernicire, experienta a demonstrat ca anumite elemente sunt intotdeauna prezente atunci cand eforturile de imputernicire au succes:**

- **Acces la informatii**
- **Incluziune si participare**
- **Responsabilizare**
- **Capacitate organizationala locala**

In cadrul programului nostru, de-a lungul celor doua componente care s-au desfasurat in perioada 2008 – 2010, cele 103 comunitati de romi recunoscute la nivel de guvern ca fiind cele mai sarace din Romania au beneficiat de sprijinul echipelor locale pentru a trece printr-un proces complex de imputernicire. In acest sens, prin intermediul activitatilor descrise in capitolele anterioare ne-am asigurat ca cele patru ingrediente recomandate de pentru a produce imputernicire au ajuns prin la „firul ierbii” si la cat mai multe persoane.

Misiunea pe care ne-am propus-o a fost una extrem de provocatoare, dacă avem în vedere relația invers proporțională dintre gradul de sărăcie al comunității și nivelul de participare a membrilor săi – cu cât gradul de sărăcie este mai mare, cu atât nivelul de participare este mai mic – ori comunitățile noastre au fost definite de Guvern ca fiind dintre cele mai sărace. Dacă la începutul procesului am întâlnit în comunități - atât din partea romilor, cât și din partea autorităților locale - resemnare, neîncredere, conflicte, apatie, echipele noastre locale au reușit prin diverse abordări adaptate de la caz la caz să „agite” comunitatea și să o scoată din nepăsarea, amorteala și ignorarea în care s-a obișnuit să trăiască de-a lungul timpului și pe care au ajuns să o considere „normalitate”.

Membrii grupurilor de inițiativă ne priveau cu neîncredere și din partea președintei grupului de inițiativă din Apahida, am avut parte și de o exprimare „foarte sinceră” vis à vis de credibilitatea noastră. În localitățile Bontida și Apahida, membrii GI erau fie pasivi fie total dezinteresați de acest tip de activități, nu le vedeau rostul și nici finalitatea, în lipsa contribuțiilor materiale și financiare pe care le solicitau. Pe parcursul activităților de culegere de date ne-am izbit de nenumărate ori de refuzul membrilor comunității de a participa la activitate, de a se lăsa intervievați, în special în comunitățile din Apahida și Bontida. Am avut discuții cu unii membri din comunități în legătură cu utilitatea programului care se implementa și aceștia ne acuzau că „luăm bani după ei” și în loc să folosim banii pentru rezolvarea unor probleme concrete și imediate ale lor noi folosim acești bani ca să ne plimbăm și să le spunem lor „povești cu pești”. Cluj

După doi ani de implementare, am reușit să creem în cele 103 comunități structuri ale romilor mai mult sau mai puțin solide. Existența acestora, precum și ceea ce au învățat prin aplicarea practică în timpul programului, creează premisele implementării unor inițiative cu mai multă ușurință decât într-o comunitate similară care nu a beneficiat de un astfel de proces de facilitare comunitară. Cu toate eforturile și resursele implicate, nu putem afirma că toate cele 103 grupuri locale de inițiativă ale romilor au atins în doi ani acel grad de maturitate care să le permită inițierea și dezvoltarea de acțiuni în mod independent, fără sprijin sau impulsioneare din partea unui factor extern, de aceea ne-am asigurat că acest rol îl va îndeplini organizația județeană, partenera a Agenției „Împreună” și după finalizarea proiectului.

Avem certitudinea însă de faptul că acum există comunități în care pentru prima dată românii au curajul de a intra cu fruntea sus în instituțiile locale, de faptul că românii din unele comunități participă la ședințe de Consiliu Local, de faptul că în unele localități românii sunt consultați de APL atunci când se ia o decizie ce influențează și viața comunității lor, de faptul că românii din unele comunități știu că sunt cetățeni ai României, au drepturi și îndatoriri egale cu cele ale majorităților și fac uz de acestea atunci când este cazul. Aspecte ce pot fi considerate banale pentru o țară democratică membră a UE, pentru noi, reprezintă succese majore, dovezi ale existenței unor embrioni de potențial local, de care comunitățile de romi din România nu beneficiază sau pe care nu au puterea să îl capitalizeze.

Membrii GIL sunt acum constienti de faptul ca participarea la sedintele Consiliului Local este libera, cunosc si stiu sa se foloseasca de prevederile legilor 544/2001 si 52/2003 (prin modele de cereri si formulare: model petitie, model de reclamatie administrativa, model cerere de informatii de interes public). Cu timpul vor fi din ce in ce mai capabili sa influenteze agenda publica - totul e ca să fie ascultați și mai ales să aibă puterea de a ține piept discriminării și neîncredrii în forțele proprii. În general autorităților nu le pică bine o propunere venită din exterior, indiferent ca vine de la un român sau rom, au impresia ca ei stiu tot, sunt atotstiutori, de aceea trebuie insistat, perseverat în susținerea propunerilor. Arges

Capacitarea organizatiilor partenere

Diverse studii au estimat ca numărul organizațiilor neguvernamentale române din România este de aproximativ 400, cu o rată de creștere anuală de 10%. Insa, daca ar fi sa luam în considerare doar organizațiile care au activități relativ permanente și dispun de staff, sediu, au acces la mijloace de comunicare (telefon, fax, internet etc.), numărul de ONG-urilor române cu adevărat active nu depășește cifra de 30.

Constienti fiind de aceste realitati, inca de la infiintarea sa in urma cu 11 ani, una dintre prioritatile declarate si asumate de catre Agentia „Impreuna” a fost aceea de a contribui la o dezvoltare sustenabila a societatii civile a romilor prin construirea de capacitati la nivel de indivizi, de organizatii neguvernamentale ale romilor si la nivel de retele si structuri, astfel incat in Romania sa existe o „voce” reprezentativa a romilor. Preocuparile Agentiei „Impreuna” au urmarit, pe de o parte crearea si dezvoltarea elementelor de baza ce compun societatea civila, iar pe de alta parte identificarea si analiza factorilor care pana la momentul prezent au impiedicat existenta unei perspective sustenabile in dezvoltarea sa.

De aceea, in cadrul programului nostru, parteneriatul cu organizatii ale romilor din tara a urmarit un scop multiplu:

- Organizatiile partenere sa acorde structurilor locale create in program (grupuri de initiative, organizatii locale mici) un sprijin solid si permanent, dincolo de finalizarea sustinerii Agentiei „Impreuna”
- Prin activitatile concrete de sprijinire a grupurilor de initiativa sa se dezvolte organizatia partenera insasi
- De a oferi organizatiilor prin intermediul mentorilor oportunitati de invatare personalizate si adaptate nevoilor specifice, de consultanta directa si permanenta in activitati de baza privind dezvoltarea organizationala
- Crearea unei retele non-formale, bazata pe experiente comune si lucru la nivel comunitar

În prima componentă a programului au fost încheiate parteneriate cu 22 de organizații județene. Prin parteneriat, organizațiile s-au angajat ca în schimbul suportului tehnic și financiar (6000 ron) oferit de Agenției „Impreună” să acompanieze eforturile facilitatorului județean în procesul desfășurat la nivel local. Activitatea organizațiilor neguvernamentale s-a desfășurat în perioada septembrie 2008 - ianuarie 2009, iar pe lângă activitățile de facilitare comunitară, o altă sarcină concretă a fost aceea de a realiza, la nivelul județului respectiv, un raport asupra situației generale a situației romilor, cu accent pe structurile instituționale existente și a documentelor de planificare existente la nivel local și județean. Pentru a realiza acest raport a fost necesară aplicarea practică a notiunilor de colectare de date, monitorizare și evaluare transferate în timpul cursurilor de instruire care au avut loc în componenta A. Revenind la tema capacității organizaționale, trebuie menționat, cu tot progresul înregistrat în activitatea ONG-urilor, că împuternicirea societății civile a romilor la nivel local este un proces lung și dificil - doar un număr de 17 organizații din cele 22 au reușit să realizeze, până la sfârșitul perioadei de implementare, un raport județean, iar dintre acestea jumătate nu au reușit să colecteze, să analizeze informațiile existente și să formuleze un document care să poată fi folosit ca instrument de advocacy la nivel județean. Totodată, din perspectiva capacității de management, inclusiv financiar, doar 11 organizații partenere au reușit să administreze cu succes suma de 600 de ron pusă la dispoziție de Agenția „Impreună”.

La sfârșitul componentei A, lecțiile învățate privind dezvoltarea organizațiilor partenere ne-au impus adaptarea metodologiei astfel încât să atingem acest deziderat într-o mai mare măsură în componenta B. Prin urmare, odată cu intensificarea sprijinului tehnic oferit de către Agenția „Impreună”, și suma necesară desfășurării activităților organizațiilor a crescut la 22.500 ron în cea de-a doua parte a programului.

Pornind de la analiza nevoilor fiecărei organizații dintre cele 17 din componenta B, a fost propus un set de activități comune, iar mentorii împreună cu membrii organizațiilor au fost încurajați să dezvolte o serie de activități specifice nevoilor lor organizaționale. Printre activitățile și sarcinile comune tuturor organizațiilor (la partea de dezvoltare organizațională) amintim:

- dezvoltarea strategiei organizaționale și a unui plan de măsuri concrete pentru o perioadă de un an privind evoluția organizației: din 24 de organizații doar 4 aveau până la acea dată documente de planificare strategică
- elaborarea unui pliant de dezvoltare organizațională
- colectarea de date, monitorizarea și elaborarea unui raport privind existența și funcționalitatea structurilor pentru romi din județ

De această dată, datorită noii metodologii adaptate la nevoile individuale de dezvoltare ale organizațiilor rezultatele au fost mult mai pozitive decât în prima componentă a programului. Astfel că până la finalizarea programului, toate organizațiile au reușit să realizeze la un nivel satisfăcător, bun și foarte bun aceste documente. Pe lângă produsele rezultate în sine, considerăm extrem

de importante cunostintele si abilitatile, practicile adoptate in timpul procesului, precum si a modului cum si-au planificat sa le utilizeze in viitor. In acest sens, din marturiile membrilor organizatiilor a rezultat ca lucrul efectiv la aceste documente i-a apropiat si dezvoltat ca echipa, le-a deschis noi orizonturi in cunoasterea problematicii romane din judet, le-a oferit sansa de a se prezenta in fata partenerilor ca organizatii serioase si cu o viziune strategica in adevaratul sens al cuvintului.

Spre deosebire de prima componenta a programului, cand din 24 de organizatii au „promovat” in componenta B doar 11, in cea de-a doua parte, pana la finalul programului, o singura organizatie (Forum –Art din Buzau) dintre cele 17 partenere a reusit sa atinga obiectivele si a-si indeplini obligatiile asumate prin parteneriatul incheiat cu Agentia „Impreuna”.

Este important de precizat ca impactul pozitiv al activitatilor de dezvoltare organizationala din componenta B s-a datorat in mare masura contributiei celor 9 mentori care au pastorit organizatiile in mod direct, ori de cate ori a fost nevoie. Acestia au oferit organizatiilor consultanta pentru fiecare activitate, au invatat organizatiile cum sa-si planifice timpul si alte tipuri de resurse, au sustinut instruirii in functie de nevoile fiecarei organizatii in parte.

Procesul de implemenatre a constituit un instrument real in vederea dezvoltarii noastre ca asociatie dar si ca indivizi. Activitatile desfasurate ne-au aratat coordonate demne de urmat si pe viitor in procesul nostru de evolutie profesionala. – Dambovita

De remarcat faptul ca pe langa suportul oferit pentru desfasurarea activitatilor proiectului, mentorii au ajutat organizatiile sa atinga si alte dimensiuni, care nu tineau neaparat de fisa lor de post, cum ar fi: redactarea unor proiecte depuse la diversi finantatori; crearea de contacte intre organizatii si diversi factori interesati; oferirea de informatii despre diverse oportunitati de finantare, instruire, colaborare; mediere de conflicte si altele.

Daca la finalul proiectului, fara sa mai existe un contract in acest sens, toate organizatiile partenere si-au planificat continuarea activitatilor in comunitatile facilitate si continuarea activitatilor de dezvoltare ale grupurilor de initiativa, acelasi lucru s-a intamplat si in cazul mentorilor cu organizatiile si facilitatorii.

Datorita faptului ca mentorilor le-au fost desemnate judete din apropierea locului lor de origine, a faptului ca mentorii insisi provin din organizatii importante si cu un nivel de dezvoltare avansat, precum si a legaturilor de ordin personal create intre

mentori si organizatii in timpul proiectului, la sfarsitul contractului lor, si mentorii si membrii organizatiilor au mentionat ca relatia mentor – organizatie va continua si dincolo de proiectul Agentiei „Impreuna”.

Toate aceste ingrediente au contribuit decisiv la intarirea capacitatii organizationale a celor 17 asociatii partenere datorita faptului ca au creat cadrul pentru o mai buna cunoastere a mediului lor intern si a mediului extern in care opereaza. Pasii pe care au reusit sa ii parcurga intre etapa initiala si finalizarea programului nostru au fost extrem de importanti nu doar pentru progresele realizate in acest timp, cat mai ales pentru ca acum, datorita parteneriatului cu Agentia „Impreuna” in acest program organizatiile partenere din cele 17 judete

- sunt mai constiente de provocarile pe care le au de abordat in relatiile cu exteriorul
- stiu exact care sunt punctele tari ale organizatiei si care sunt arile ce necesita imbunatatiri
- au o strategie organizationala si un plan operational pe termen scurt si mediu
- se pot pozitiona in mod realist in contextului asociativ
- cunosc la nivel de detalii situatia a cel putin 3-5 comunitati de romi din judet pe care le-au facilitat
- cunosc mecanisme de activare a comunitatilor, institutiilor si detin instrumente si expertiza necesara pentru a le aplica
- fac parte din diverse retele formale si non-formale ale organizatiilor neguvernamentale rome si ne-rome
- isi pot formula scopuri concrete si realiste privind imbunatatirea situatiei romilor din Romania.

Avand in vedere faptul ca organizatia noastra este una tanara, atat in ceea ce priveste „varsta” organizatiei, dar si varsta multora dintre membrii organizatiei, colaborarea mentorul, cu echipa centrala a proiectului a dus la imbunatatirea calitatilor de raportare, de comunicare cu masele in cadrul intalnirilor din comunitati, de structurare a informatiei, modalitati abordare a unui subiect in cadrul unei intalniri oficiale/neoficiale. Faptul ca una dintre componentele proiectului a fost cea de intarire organizationala a dat ocazia asociatiei noastre sa se indrepte spre un anumit domeniu, sa-si imbunatateasca viziunea despre furnizarea anumitor servicii. Imbunatatirea strategiei ONG-ului a fost una dintre activitatile din care organizatia a avut de castigat; in cadrul intalnirii pentru analiza oportunitatilor si amenintarilor la nivelul judetului Dolj in ceea ce priveste situatia comunitatilor de romi pe diferite sectoare de interes (educatie, sanatate, ocupare, infrastructura si locuinte) a luat nastere o noua idee de proiect ce va fi pusa in practica. Dolj

INFLUENTAREA AGENDELOR LOCALE

Imputernicirea reprezintă creșterea abilităților și capacităților oamenilor săraci de a participa, de a negocia, de a influența, de a controla și de a trage la răspundere instituțiile care iau decizii ce le influențează viața. Oamenii imputerniciți au libertatea de a alege și de a acționa, iar această transformare îi ajută să influențeze mai bine cursul vieții lor și deciziile care îi afectează.

În esență, imputernicirea înseamnă puterea de a provoca schimbări. Implică punerea de resurse în comun și dezvoltare în diverse arii. Schimbă mediul în care trăiesc oamenii săraci și îi ajută să-și pună în valoare, să-și capitalizeze propriile resurse.

Banca Mondială

Exercițiul de participare publică a constituit o oportunitate de învățare, de împuternicire imediată și de creștere a încrederii în forțele proprii pe cele trei niveluri: personal, organizațional și comunitar – a tuturor actorilor implicați (ONG, GIL, membrii comunității). Totodată, a fost o modalitate de a demonstra că romii se implică atunci când sunt luați în considerare și că pot participa la actul de guvernare locală. Implementarea planului de participare publică și propunerea ca proiectul local dezvoltat de comunitatea romă să fie aprobat ca și Hotărâre de Consiliu Local constituie o creștere a capacității comunităților de romi implicate vis-a-vis de influențarea și monitorizarea agendelor locale, indiferent de rezultatul propunerii în sine. Nu este însă de neglijat faptul că, pe lângă obiectivele planificate inițial, drept urmare a celor 107 proiecte locale elaborate în cadrul exercițiului de participare publică, au fost înregistrate numeroase beneficii imediate, concrete și vitale pentru comunitățile de romi, ce nu ar fi existat în absența programului „Împuternicirea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale în România”.

Aceste acțiuni s-au dorit a fi o dovadă că în urma unui efort conjugat și susținut este posibil ca romii să participe și chiar să influențeze direct agenda locală. Analizând accepțiunea Bancii Mondiale asupra noțiunii de imputernicire, ajungem la concluzia că **planul de participare publică și proiectul local sunt expresia materială a unui proces complex de împuternicire a membrilor celor mai sărace comunități de romi din România.**

HOTARAREA Nr. 29
privind aprobarea proiectului „INTRETINERE DRUM COMUNAL BUDA”

Consiliul local al comunei Osesti, judetul Vaslui, intrunit in sedinta ordinara,

Avand in vedere :

- expunerea de motive a domnului ALEXANDROAE DIDI- viceprimarul comunei Osesti;
- raportul compartimentului din aparatul de specialitate al primarului;
- avizul comisiei de specialitate din cadrul Consiliului local Osesti;
- scrisoarea de intentie nr.4016/2008, inaintata de catre Agentia de Dezvoltare Comunitara "IMPREUNA"

- In conformitate cu prevederile art.1 si art.2 din Legea nr.129/1998 privind infiintarea, organizarea si functionarea Fondului Roman de Dezvoltare Sociala;

In temeiul prevederilor art.36, alin.(2), lit."b" si "c", alin.4 lit"e" si alin.5 lit."a" si "b" , art.45 alin.(1) si art.115, alin(1), lit"a" din Legea nr.215/2001 privind administratia publica locala, republicata, modificata si completata ulterior,

HOTARASTE :

Art.1.- Se aproba proiectul .. INTRETINERE DRUM COMUNAL BUDA"conform anexei care face parte integranta din prezenta hotarare.

Art.2.-Primarul si viceprimarul comunei vor duce la indeplinire prevederile prezentei hotarari.

Art.3.-Secretarul comunei va comunica in copie prezenta hotarare Institutiei Prefectului judetului Vaslui, primarului comunei si Agentie de Dezvoltare Comunitara "IMPREUNA"

Osesti 22 decembrie 2008.

PRESEDINTE DE SEDINTA,
AXINTE DORINEL-CONSILIER

Contrasemneaza,
Secretar comuna,
Diaconu Jan

**ROMANIA
JUDETUL SUCEAVA
COMUNA BERCHISESTI
CONSILIUL LOCAL**

HOTĂRÂRE

**privind participarea la proiectul „ O viata mai buna, un drum spre viitor”
al grupului de initiativa a asociatiei "Euroactiv"
in comunitatea Spinarie, comuna Berchisesti**

Consiliul local al comunei Berchisesti;

Având în vedere:

- Expunerea de motive prezentată de primarul comunei Berchisesti, dna Violeta Zenovia Taran;
- Referatul d-nei Luscan Maria, presedintele grupului de initiativa nivelul comunei Berchisesti;
- Avizul Comisiei de specialitate pentru învățământ, sănătate și familie, muncă și protecție socială, activități social-culturale, culte, protecție copii;
- prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile O.G. 26/2000 si a Legii nr. 246/2005 pentru aprobarea O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociatii si fundatii;

În temeiul dispozițiilor art. 36, alin. (2), lit.d) si e), alin. (7), lit. a) și art. 45, alin. (2), litera f) din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

HOTĂRĂȘTE :

Art.1 Se aprobă participarea la proiectul „ O viata mai buna, un drum spre viitor” al grupului de initiativa a asociatiei "Euroactiv" in comunitatea Spinarie, comuna Berchisesti, conform anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art.2. Primarul, presedintele grupului de initiativa si compartimentul autoritatei tutelara, asistenta sociala si stare civila din cadrul Primariei comunei Berchisesti vor duce la indeplinire prevederile prezentei hotarari.

Art.3. Prezenta hotărâre va fi comunicată instituțiilor și persoanelor interesate.

PRESEDINTE DE SEDINTA
VARVAROI OVIDIU

CONTRASEMNEAZA
SECRETARUL COMUNEI
CHILARIU STEFAN IULIAN

IV. REZULTATE SI PRODUSE ALE PROGRAMULUI

BAZA DE DATE COMPLEXA PENTRU 25 DE JUDETE SI 103 COMUNITATI DE ROMI

- **profilul comunitatii** in care sunt prezentate detaliat comunitatile; acestea au fost elaborate in 2008 si actualizate in 2009
- **analiza SWOT** a comunitatii; de mentionat ca aceste documente evidentiaza nu doar problemele comunitatii (punctele slabe si amenintarile) si si resursele de care acestea dispun si pot fi valorificate in initiative viitoare (puncte tari si oportunitati)
- **lista de probleme prioritare** ce evidentiaza prioritatile de dezvoltare ale comunitatilor si care trebuie sa constituie prioritati atat pe agenda institutiilor responsabile locale, nationale, cat si pe agenda si planificarilor diverselor organizatii neguvernamentale interesate de imbunatatirea situatiei romilor
- **lista interventiilor din judet**, document complex elaborat in fiecare judet; acesta cuprinde trei sectiuni: a) documente strategice elaborate la nivel national, regional, judetean; b) programe si proiecte care sau adresat (si) romilor; c) hotarari ale consiliilor locale si alte tipuri de acte locale emise pentru a viza diverse aspect al comunitatii de romi
- **fisa de evaluare GIL** reflecta situatia in care se afla grupul de initiativa local la un moment dat
- **plan de dezvoltare GIL** este o planificare a activitatilor dintr-o anumita perioada, activitati destinate cresterii capacitatii GIL
- **Instrumente de culegere de date:** fise de culegere de date in domeniul educatiei si al locuirii, ghiduri de interviuri cu diversi factori interesati
- **Fisa mediatorii scolari** este o baza de date a tuturor mediatorilor scolari din judet

BAZA DE DATE ONG

- **lista organizatiilor din judet** reprezinta inventarul tuturor organizatiilor neguvernamentale ale romilor din 25 de judete
- **CV ONG** este un instrument ce reflecta situatia organizatiei in termeni de: date de identificare; resurse de care dispune; parteneriate incheiate; actiuni, activitati, proiecte si programe derulate
- **Evaluarea initiala a organizatiei** cuprinde stadiul in care se afla organizatia la un moment dat, precum si nevoile sale de dezvoltare
- **Evaluarea finala a organizatiei** urmareste aceleasi dimensiuni ca evaluarea initiala si permite masurarea progresului pe care l-a parcurs organizatia intr-o anumita perioada; sunt deasemenea re-evaluate nevoile de dezvoltare viitoare
- **Documente de planificare strategica organizationala:** strategia ONG, plan operational ONG
- **Pliante de prezentare ale organizatiilor** ce cuprind elementele de identitate ONG, domeniile de interes ale organizatiilor, principalele interventii, parteneri si finantatori

Alte instrumente aplicate la nivel local

- Planuri de participare publica
- Harta factorilor interesati
- Interviu semi-structurate pentru identificarea problemelor
- Interviu individuale cu factori interesati
- Instructiuni de organizare eficienta a intalnirilor comunitare
- Instrumente de prioritizare a problemelor in cadrul sedintelor comunitare
- Procese verbale si rapoarte ale intalnirilor comunitare
- Ghid pentru focus-grupuri
- Materiale de prezentare a metodelor de explorare a comunitatii
- Materiale cu instructiuni detaliate privind aplicarea instrumentelor de toate tipurile

Documente elaborate la nivel judetean

- 17 rapoarte judetene privind structurile pentru romi la nivelul judetelor si a comunitatilor facilitate, in anul 2008
- 23 de rapoarte judetene privind structurile pentru romi la nivelul judetelor si a comunitatilor facilitate, in anul 2009
- 72 de fise de monitorizare elaborate pentru diverse interventii pentru romi (cate 3 in fiecare din cele 24 de judete din componenta B)

Intalniri organizate la nivel local si judetean

- ❖ 50 de intalniri judetene organizate in 2008
- ❖ 44 de intalniri judetene organizate in 2008
- ❖ peste 300 de intalniri comunitare organizate in componenta A a proiectului (cel putin 3 in fiecare comunitate)
- ❖ aproximativ 200 de intalniri la nivel local organizate in anul 2009 - 2010

Cursuri de instruire si intalniri ale echipei

- doua instruirii ale echipei de implementare si doua alte intalniri ale echipei complete in componenta A
- doua instruirii ale echipei de implementare si doua alte intalniri ale echipei complete in componenta B
- doua intalniri ale mentorilor (mai si august 2009)
- cate o mapa cu instrumente si materiale elaborata pentru fiecare intalnire
- cate un raport al fiecarei intalniri elaborat de echipa de management a proiectului
- cel putin 48 de cursuri de instruire sustinute de mentori la nivel local; de regula fiecare mentor a livrat doua cursuri de instruire specifice nevoilor locale; unde a fost nevoie, mentorii au sustinut mai mult de doua cursuri pentru un judet

Instrumente de raportare interna

- rapoarte lunare facilitatori / ONG partener / mentori
- rapoarte intermediare facilitatori / ONG partener / mentori
- rapoarte finale facilitatori / ONG partener / mentori

Documentele realizate in timpul programului au constituit baza pentru generarea de noi proiecte si programe, atat pentru organizatiile partenere, cat si pentru Agentia „Impreuna”. Bazele noastre de date sunt in continuare o sursa importanta pentru planificarea si fundamentarea unor interventii concrete in comunitati, pentru initierea de campanii de lobby si advocacy, pentru diverse studii si cercetari privind situatii specifice din comunitati, si nu in ultimul rand pentru documentarea, sustinerea si propunerea de politici publice pentru romi. Prezintam in continuare doar doua exemple privind modul in care au fost folosite pana in prezent documentele si resursele generate de acest program.

Agentia „Impreuna”

- Raportul „Strategia de Imbunatatire a Situatiei Romilor: Vocea Comunitatilor”
- Studiul „Sindicatetele la Intersectia dintre gen si etnie”
- Studiul „O scoala de nota 10?” – in curs de editare
- „SOS mediatorii scolari!” proiect de monitorizarea situatiei mediatorilor scolari, deus la REF – in curs de evaluare
- Program de dezvoltare a comunitatilor de romi – deus catre diversi finantatori

Alianta Romilor din judetul Galati

In baza documentelor elaborate in timpul acestui program, Alianta Romilor din Judetul Galati a obtinut acreditare pe urmatoarele servicii sociale:

- *Consiliere sociala,*
- *Consiliere juridica,*
- *Consiliere si mediere profesionala,*
- *Consiliere antreprenoriala,*
- *Consiliere medico-sociala,*
- *Consiliere socio-educativa,*
- *Activitati de cercetare si dezvoltare.*

Tot in baza documentelor produse pe perioada proiectului, Alianta Romilor din Judetul Galati a obtinut **Subventie** de la Consiliul locala Galati, conform Legii 34/1998.

Studiul se concentreaza asupra realitatii relatiilor de munca vazute din perspectiva a doi actori de pe piata muncii: femeile rome in ipostaza de "salariate" si reprezentantii structurilor sindicale, fiind o cercetare empirica insotita de recomandari extrase atat din randul respondentelor femei rome cat si a celor din sindicate.

Raportul cuprinde: sublinierea punctelor tari și a punctelor slabe din mecanismele de implementare a obiectivelor Strategiei; scoaterea în evidență a factorilor de eșec, dar și a potențialilor factori de succes angrenați în procesele de îmbunătățire a situației romilor.

In Ședința Senatului din 7 septembrie 2009 programul nostrum a fost prezentat ca si model de buna practica in comunitatile de romi - <http://www.cdep.ro/pls/steno/steno.stenograma?ids=6691&idm=1,23&idl=1>

1. Declarații politice prezentate de doamnele și domnii senatori: »

« 1.23 Mihai Niță (PD-L) - declarație politică cu titlul "Probleme ale populației de etnie romă din județul Olt" »

Intervenție consemnată conform materialului depus la secretariatul de sedință

Domnul Mihai Niță:

Declarația politică se intitulează "Probleme ale populației de etnie romă din județul Olt".

Dificultățile cu care se confruntă populația romă au început să capete accente dramatice.

Problemele sunt grave și se manifestă sub diferite forme: lipsa locuințelor, lipsa actelor de proprietate, spații insuficiente sau insalubre, lipsa mijloacelor necesare pentru întreținerea corespunzătoare a locuințelor, lipsa interesului autorităților pentru sprijinirea romilor pentru accesul la o locuință.

Din cauza faptului că, în majoritatea cazurilor, așezările de romi se află la periferia localităților, utilitățile necesare unei vieți decente lipsesc, de cele mai multe ori modernizările oprindu-se la marginea cartierelor de romi.

Pentru ca romii să fie consultați asupra problemelor ce afectează comunitatea în care trăiesc, dar și ca problemele etniei să fie incluse în agendele administrației publice locale, inclusiv în bugetul local, în localitățile Caracal, Drăgănești- Olt, Piatra-Olt, Fălcoiu s-a derulat componenta I a proiectului "Împuternicirea comunităților de romi în influențarea și monitorizarea agendelor locale în România".

Proiectul este derulat de Agenția de Dezvoltare Comunitară "Împreună", în colaborare cu Asociația "Rrom-Grand" și a vizat: înființarea unui centru de accesare de fonduri și realizare de proiecte la Caracal, reabilitarea Grădiniței nr. 1 din Drăgănești-Olt, frecventată în procent de 85% de copii de etnie romă, angajarea unui expert local în cadrul Primăriei Fălcoiu, acordarea de haine și dulciuri pentru 50 de elevi romi din Piatra-Olt.

Până în februarie 2010, intervenția va continua cu componenta II, insistându-se pe multiplicarea proiectelor de participare publică la care să își aducă aportul, în egală măsură, comunitatea locală de romi și autoritatea locală.

Experiența arată că implementarea legilor referitoare la drepturile omului și minorităților, în special cele ce ar putea ajuta populația de romi, este sortită eșecului din cauza lipsei de cooperare din partea administrațiilor publice locale sau a lipsei de înțelegere a problemelor din partea autorităților.

Participarea romilor în administrațiile publice locale, activ sau chiar numai cu drept de consultare, ar ajuta factorii de decizie și angajații instituțiilor publice să înțeleagă problemele cu care se confruntă romii, informațiile și datele ar fi mai ușor de interpretat și ar ajuta la implementarea legilor și în rândul romilor.

Totodată, ar crește nivelul de încredere dintre romi și administrațiile publice.

Toate acestea ar avea ca efect o mai mare flexibilitate în rezolvarea problemelor.

PROIECTE LOCALE SI PROIECTE PHARE

Proiectele locale

Pe parcursul celor doi ani de implementare a programului nostru, au fost realizate 206 proiecte locale: in cele 103 comunitati din componenta A, 107 proiecte locale, iar in 98 de comunitati din componenta B, 99 proiecte locale⁷.

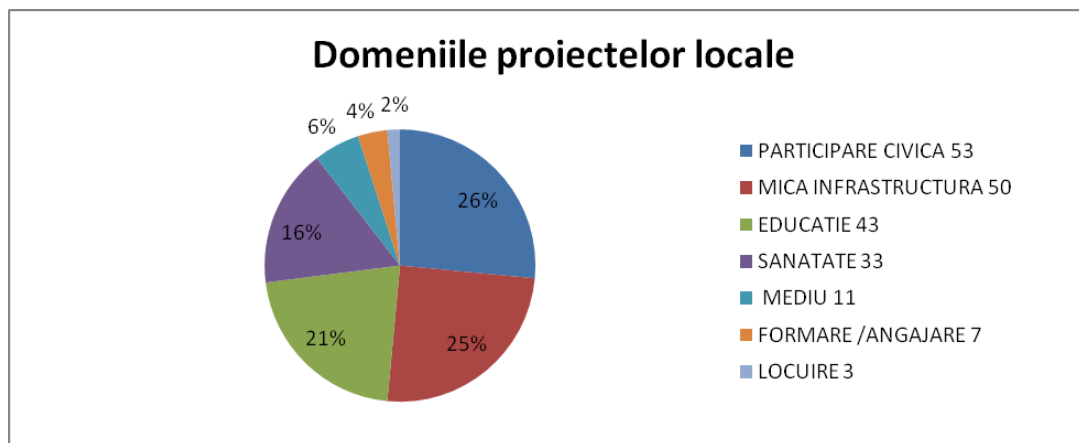
Trebuie mentionata ca exista comunitati in care au fost realizate si propuse spre aprobare/finantare mai mult de un proiect local, la fel cum in unele comunitati proiectele locale nu au fost materializate.

Inercarea de a cuantifica costul proiectelor locale a fost una extrem de dificila. Acest fapt s-a datorat caracterului proiectelor ale caror beneficii nu au fost intotdeauna de ordin material, concret, masurabil - ca de exemplu angajarea unui expert local pentru romi pe durata nelimitata sau a unui mediator scolar/sanitar ori cresterea spiritului civic in randul comunitatii. Totodata, subliniem ca unele dintre proiecte inca asteapta decizia de solutionare din partea factorilor la care au fost depuse spre finantare. Cu toate acestea si evidentiind caracterul estimativ al cifrelor prezentate, au rezultat urmatoarele:

Suma totala estimata a proiectelor din componenta A este de aproximativ 800.000 ron, sau 260.000\$

Suma totala estimata a proiectelor din componenta B este de aproximativ 450.000 ron, sau 150.000\$

Din totalul de aproximativ **410.000\$**, 70% au fost contributia APL, 20% contributia comunitatii, 8% contributia ONG parteneri si 2% au provenit din alte surse cum ar fi agenti economici, persoane fizice, alti finantatori.

⁷ Lista tuturor proiectelor locale realizate in fiecare din cele 25 de judete este prezentata in **anexa**

Proiectele Phare

Amintim ca in timpul desfasurarii componentei A, un sprijin neprevazut in cadrul programului nostru a favorizat producerea de schimbari majore in unele comunitati de romi. Lansarea shemelor de granturi Phare 2005 si Phare 2006 in perioada in care se desfasurau primele cursuri de instruire cu facilitatorii judeteni si organizatiile partenere ne-a dat prilejul sa prezentam aceste oportunitati colegilor nostri. Mai mult, solicitand sprijinul Secretariatului General al Guvernului, reprezentantii acestuia au prezentat ei insisi oferta de cereri de proiecte echipelor locale.

Membrii organizatiilor partenere si facilitatorii judeteni la randul lor, au dus aceste informatii in comunitati, la grupurile de initiativa si autoritatile locale. Metodologia impusa de programele Phare pentru elaborarea cererii de finantare a coincis cu metodologia noastra de lucru care era in plina desfasurare – crearea unui grup de initiativa al romilor, implicarea beneficiarilor in toate fazele proiectului, parteneriatul cu structuri locale ale romilor, metode participative de identificare a nevoilor pentru a determina problema adresata in proiect, etc.

Faptul ca echipele locale au dispus de informatie in primul rand, precum si faptul ca erau familiarizati cu acest tip de metodologie a determinat in multe judete folosirea lor (in sens pozitiv) de catre autoritatile locale ca si „coordonatori” ai actiunilor ce au condus catre elaborarea cererilor de finantare.

In unele judete in mod direct (ca aplicanti principali sau ca parteneri in proiect), in alte judete in mod indirect – prin faptul ca au dus informatia si au facut lobby pentru ca APL sa scrie o cerere de finantare, sa suporte cheltuielile pentru studii de fezabilitate, echipa proiectului prezenta in cele 103 comunitati a determinat elaborarea si implementarea a **31 de proiecte Phare, in valoare de 1.627.947 euro:**

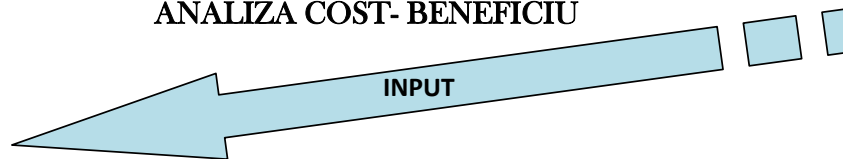
- **7 proiecte Phare 2005** cu o valoare totala de **230.992 euro**
- **24 proiecte Phare 2006** insumand **1.396.955 euro.**

31 PROIECTE PHARE

JUDET	APLICANT	PROIECT	FONDURI PHARE (in euro)
Galati 70.670	Alianta pentru Unitatea Romilor Galati	Si ei sunt cetetenii judetului Galati	35. 335
		Si noi putem deveni proprietari	35. 335
Salaj 61.603	Fundatia pentru Sprijin Socio-Educational al Romilor WASSDAS	Un pas inainte	35. 335
		Dreptul la legalitate	26. 268
Olt 31. 744	Asociatia Rrom-Grand Gradinari	Parteneriat public	31. 744
Botosani 35. 279	Agentia de Dezvoltare Comunitara Inter-Activa	Identitate si Proprietate pt rromi	35. 279
Sibiu 31. 696	Asociatia Romilor din Marginimea Sibiului	Dreptul la proprietate-romii din jud Sibiu	31. 696
PHARE 2005 – 7 PROIECTE, total 230 992 euro			
Vaslui 494. 972	Comuna Osesti reprezentata prin Consiliul Local	Pod beton armat peste paraul Ruginoasa, localitatea Osesti, com. Osesti, jud. Vaslui	117.429
		Modernizare drum de interes local 1, 815 km sat Buda, com. Osesti, jud Vaslui	128.563
	Comuna Puscas, reprezentata prin Consiliul Local Puscas	Alimentarea cu apa a localitatii Teisaru, comuna Puscas, jud. Vaslui	115.697
	Orasul Negresti reprezentat prin Consiliul Local	Modernizare strada Nicolae Iorga, oras Negresti, jud. Vaslui	133.283
Buzau 160.817	Comuna Vernesti, reprezentata prin Consiliul Local Vernesti	Extindere retea electrica si iluminat in satul Candesti, comuna Vernesti, jud. Buzau	43.934
	Comuna Rasinari, reprezentata prin Primar	Reabilitare drum Rasinati - Prislop, jud Sibiu	116.883
Iasi 130.850	Comuna Dagata, reprezentata prin Consiliul Local Dagata	Amaro Drom (Drumul nostru) - modernizare drumuri vicinale in satul Zece Prajini	130.850
Galati 189.675	Oras Targu Bujor reprezentat prin Consiliul Local	Reabilitarea strazilor Scolii si Mercur pentru accesul in comunitatea de romi din Targul Bujor, jud. Galati	124.606
	Alianta Romilor din Judetul Galati	Diploma - o sansa in plus pentru incluziunea sociala a romilor	33.335
Botosani 159.359	Agentia de Dezvoltare Comunitara Inter-Activa	SANATATEA - Un pas spre incluziunea sociala a romilor	31.734
		Initiative pentru sanse egale pe piata muncii	33.328
		EUROAGROROROM - locuri de munca si activitate generatoare de venit in loc. Baranca, comuna Hudesti, jud. Botosani	33.321
		Ferma de capre - 'Barancuta'	33.268

		Centru comunitar regional de educatie socio-sanitara	33.328
		Punct Sanitar - prioritate comunitara	26.114
Dolj 65.663	Centrul European pentru Integrarea si Promovarea Romilor	Primul pas in cautarea unui loc de munca	32.953
		Sanatate mai presus de toate	32.710
Prahova 88.937	Asociatia Centrul de Resurse Apollo Ploiesti	Tineri romi - promotori ai antreprenoriatului social	33.268
		Si noi romii vrem sa muncim	33.268
		Eu sunt mediator sanitar!	22.401
Sibiu 25.823	Asociatia Romilor din Marginimea Sibiului	Facilitatea accesului pe piata muncii a romilor din localitatea Prislop	25.823
Suceava 56.562	Orasul Dolhasca repr. prin Primar	Infiintare Unitate Mobila, Servicii Medicale Rromi	27.381
		Centru Comunitar pentru Servicii Medicale Integrate	29.181
Cluj 24.297	Asociatia pentru Emanciparea Femeilor rome	Formarea Continua a Mediatorilor Sanitari din jud. Cluj, Arad, Bistrita si HD	24.297
PHARE 2006 – 24 PROIECTE, total 1.396.955 euro			
TOTAL PHARE 2005 SI 2006: 31 de proiecte = 1.627.947 euro			

ANALIZA COST- BENEFICIU

Bugetul total al programului implementat de Agentia „Impreuna” a fost de **637.300\$**
637.300\$ impartit la 103 comunitati = **6200\$ investiti per comunitate**

Sumele atrase prin intermediul proiectelor locale a fost de aproximativ 410.000\$
Proiectele Phare sprijinite de echipele locale au avut o valoare totala de 2.150.000\$
Totalul sumelor atrase in program 2.560.000\$
2.560.000\$ impartit la 103 comunitati = **24.800\$ atrasi per comunitate**

Per comunitate: 24.800\$ atrasi : 6200\$ investiti = 4

Fiecare unitate investita de catre Agentia „Impreuna” a generat fonduri atrase de comunitate

de 4 ori mai mari

Beneficiul total pe comunitate: 24.800\$ atrasi + 6200\$ investiti = 31.000\$ pe comunitate

V. CUM VOM CONTINUA...

Obiectivul de **imputernicire a comunitatilor de romi** nu a fost epuizat odata cu finalizarea acestui proiect. Consideram ca prin intermediul acestei experiente am realizat noi insine cat de acuta este problematica participarii reale a romilor la procesul de luare a deciziilor ce le influenteaza viata si, avem certitudinea ca cel putin inca alte 20 organizatii din tot atatea judete au preocupari in acest sens.

Strategia Agentiei „Impreuna” pentru urmatorii 5 ani prevede continuarea interventiilor in comunitatile in care am inceput procesul in perioada 2008 – 2010. Deasemenea, ne-am propus extinderea ariei geografice in care vom aplica metodologia dezvoltata in cadrul acestui program.

In ceea ce priveste **intarirea capacitatii organizatiilor de romi** din Romania, experienta acestui program ne-a furnizat noi perspective de continuare a initiativelor noastre. Am analizat 5 dintre cele mai importante arii de dezvoltare ale unei organizatii, iar pe fiecare dintre aceste dimensiuni am identificat limitele cel mai frecvent intalnite, precum si posibilele solutii pentru depasirea lor.

Recomandarile formulate aici, sunt deja parte din planul operational al Agentiei „Impreuna” pentru urmatoarea perioada, insa pot fi posibile idei de proiecte/programe si pentru alte organizatii / institutii / finantatori cu preocupari in dezvoltarea societatii civile.

ORGANIZATIILE NEGUVERNAMENTALE ROME DIN ROMANIA		
DIFICULTATI	LIMITE	SOLUTII/RECOMANDARI
Resurse umane	Organizatiile nu au politica de formare, respectiv angajare a resurselor umane; actioneaza instinctual apeland de obicei la persoane din familie sau cunostinte, astfel ca profesionalismul nu este conditia prioritara la recrutare	Programe de tip „pepiniera” in care se urmareste atragerea de voluntari, organizarea unor stagii de pregatire a lor, apoi recrutarea lor ca personal angajat in functie de criterii stabilite si respectate de catre angajator
	Numar foarte scazut de persoane disponibile sa lucreze in ONG	Programe de parteneriat intre universitati si ONGuri Revizuirea politicii OSI/REF fata de acordarea burselor din cadrul programului RMUSP, in urma unui proces participativ de consultare a organizatiilor rome din fiecare tara beneficiara

		Diverse tipuri de programe de burse acordate studentilor, elevilor de liceu pe criteriul activitatii in organizatii
	Instabilitatea financiara a persoanelor care lucreaza in ONG si a caror sursa unica de venit este aceasta	Training privind modalitati de motivare a personalului Programe de stimulare non-materiala a angajatilor din ONG Instruiri privind dezvoltarea de politici salariale transparente
Know-how	Slabe cunostinte de management, lipsa de proceduri interne, capacitati limitate de planificare, atragere fonduri, management de proiect, monitorizare si evaluare	Programe de training de tip Training of Trainers Programe de pregatire privind: managementul organizational, leadership, planificare, management de proiect, monitorizare si evaluare, etc. Programe de tip internship si schimburi de experienta Crearea unor centre de training la nivel regional, cu programe de instruire periodica si gratuita Evaluarea periodica a absolventilor de instruire si dezvoltarea unui sistem de evaluare si certificare unitar Cuprinderea in programele de training a componentei practice in care cursantul poate aplica cele invatate in componenta teoretica (learning by doing)
Resurse financiare si fundraising	Capacitate scazuta de fundraising - identificare a surselor de finantare si elaborare de cereri de finantare	Crearea in organizatii a unor departamente de fundraising sau existenta a minim unei persoane specializate in fiecare ONG
	Cunostinte minime de administrare corecta a resurselor financiare atrase. Inexistenta unui departament sau a unei persoane specializate. Atragere de fonduri bazata pe disponibilitatea si accesibilitatea finantatorului si nu pe directii strategice ale organizatiei	Programe specifice de instruire in management financiar Elaborarea de proceduri si instrumente financiare interne Existenta unei politici de finantare pe domeniile de activitate din statutul ONG si strategia de dezvoltare a acestuia
Alte tipuri de resurse	Lipsa unui spatiu adecvat pentru activitatile organizatiei; sediul ONG este la domiciliul unuia dintre membri	Lobby pentru obtinerea de spatiu pentru ONGuri de la primarie Programe de suport institutional
	Lipsa echipamentelor si a cunostintelor IT, ceea ce limiteaza accesul la informatii; produce sincope in comunicare; limiteaza accesul la resurse	Programe de instruire in folosirea computerelor Programe de intership la alte organizatii dezvoltate Crearea unor linii de finantare pentru echiparea ONGurilor
Relatii externe	Organizatiile rome nu sunt destul de vizibile in raport cu institutiile si in raport cu comunitatile pe care le deservesc; Nu exista resurse umane rome specializate in PR; Slaba valorificare a mediului virtual: nu sunt folosite la scara larga mijloacele de comunicare electronica: bloguri, pagini web, forumuri, etc.	Programe de instruire in domeniul PR si comunicare Programe de tip mentorat Organizarea de campanii Programe si burse pentru stimularea tinerilor romi pentru a se dezvolta ca specialisti in PR si comunicare
	In prezent, in Romania nu exista retele ale	Crearea unor scheme de grant periodice pentru stimularea

	<p>asociatiilor de romi consolidate, active, recunoscute si cunoscute la nivel macro</p>	<p>dezvoltarii societatii civile a romilor, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Programe de finantare pentru stimularea lucrului in retea b) Programe eligibile doar pentru retele ale organizatiilor romilor formate din mai mult de 5 organizatii active <p>Dezvoltarea unui cadru favorabil interactiunilor dintre organizatii:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) Programe de dezbateri si intalniri periodice privind dezvoltarea societatii civile a romilor 2) Organizarea anuala a targului de ONGuri rome si a targului de proiecte pentru romi
--	--	---

ANEXA

PROIECTE LOCALE REALIZATE IN COMPONENTA A SI IN COMPONENTA B					
ALBA					
Comunități facilitate	Cîlnic	Ighiu	Hopârta, sat Silivaș	Lunca Mureșului	Sîncel
Proiecte locale A	Construirea unei fântâni în cartierele romilor	Construirea unei fântâni	Școala părinților	Angajarea unui expert local pentru romi	Angajarea unui expert local pentru romi
Proiecte locale B	Construirea unei fântâni în cartierele romilor	Igienizarea cartierului	Școala părinților	Angajarea unui expert local pentru romi	Reabilitare drum
ARAD					
Comunități facilitate	Cartierul Drăgășani, Arad	Craiva	Vânători, comuna Mișca	Zona Tarafului din cartierul Sîncolaul Mic, Arad	
Proiecte locale A	Angajarea unui mediator școlar	Angajarea unui expert local pentru romi	Angajarea unui expert local pentru romi	Angajarea unui mediator școlar	
Proiecte locale B	Campanie pentru educatie	Campanie pentru educatie	Campanie pentru educatie	Campanie pentru educatie	
ARGES					
Comunități facilitate	Valea Corbului, Călinești	Ștefănești	Lerești	Mălureni	
Proiecte locale A	Sursă de apă în curtea școlii	Angajarea unui expert local pentru romi	Amenajarea unui spatiu de joacă	Amenajarea unui spatiu de joacă	
Proiecte locale B	Reabilitarea unei surse de apa	Recuperare scolară	Rechizite pentru elevi	Construire fântâni	
BIHOR					
Comunități facilitate	Cheț	Săcuieni	Roșiori	Batăr	
Proiecte locale A	„Școala Părinților”	„Școala Părinților”	„Școala Părinților”	Stimularea implicării civice a comunității de romi	
Proiecte locale B	Formare profesională	Campanie sanatare	Campanie sanatare	Campanie educatie	
BOTOȘANI					
Comunități facilitate	Buda, Coșula	Baranca, Cristinești	Balușenii Noi, Bălușeni	Corjăuți, Hilișeu Horia	Baranca, Hudești
Proiecte locale A	Elaborarea de Planuri de Acțiune Locale pe modelul „L@EGAL” – pentru realizarea proiectelor publice bugetare de investiții pentru comunitățile de romi facilitate				
Proiecte locale B	Cresterea gradului de integrare a romilor	Inițierea unei organizatii locale a romilor	Cursuri de formare a membrilor GI	Cresterea implicării civice	

BRAȘOV					
Comunități facilitate	Apața	Ungra	Zizin, Târlungeni	Măieruș	
Proiecte locale A	Includerea pe piața muncii a 800 de romi	Amenajarea a 5 locuri de joacă pentru copii	Amenajarea a 2 locuri de joacă pentru copii	Înființarea unei ferme pentru colectarea fructelor de pădure	
Proiecte locale B	Elaborarea unei strategii locale	Elaborarea unui plan de masuri pentru romi	Angajarea unui mediator scolar	Angajarea unui mediator sanitar si a unui mediator scolar	
BUZAU					
Comunități facilitate	Ciuta, Măgura	Râmnicu-Sărat, Zidari	Cândești, Vernești	Costești, Pietrosu	
Proiecte locale A	Îmbunătățirea stării de sănătate a persoanelor de etnie romă				
Proiecte locale B	Acte de identitate si proprietate				
CĂLĂRAȘI					
Comunități facilitate	Sărulești	Dor –Mărunt	Oborul Nou, Călărași	Mănăstirea	
Proiecte locale	Angajarea unui mediator comunitar și a unui expert local pentru romi	Angajarea unui expert local pentru romi	1.Campanie de prevenire și combatere a tuberculozei 2. Scutirea de plata penalităților acumulate la terenurile pe care au amplasate locuințele pentru familiile fără venituri 3. Încadrarea unui expert local pentru romi	1.Campanie de igienizare a comunitatii de romi 2.Încadrarea unui mediator școlar, sanitar sau comunitar	
Proiecte locale B	Angajarea unui mediator sanitar	Campanie sanatare	Salubritate in comunitate	Educatie sanitara	
CLUJ					
Comunități facilitate	Apahida	Bonțida	Cojocna	Fizeșu Gherlii	
Proiecte locale A	Reabilitare drum de acces în comunitatea de romi	Reprezentarea romilor în instituțiile publice locale: expert rom și mediator sanitar	Introducere apă curentă, recondiționarea drumului de acces și pavarea trotuarelor în cartierele de romi	Reprezentarea romilor în instituțiile publice locale: expert rom	
Proiecte locale B	Campanie sanatare	Angajarea unui expert local pt. romi	Cursuri de instruire pt. membrii GI	Aghiresu Infiintare ONG al romilor	

COVASNA					
Comunități facilitate	Fotos, Ghidfalău	Valea Seacă, Sânzieni	Zona Blocurilor B1,B2 din Baraolt	Belin Vale, Belin	
Proiecte locale A	Amenajarea unui teren de joacă pentru copii	Educarea și conștientizarea comunității de romi	Asigurarea accesului la calificarea profesională gratuită pt. 99 de romi	Îmbunătățirea frecvenței școlare, reducerea abandonului școlar	
Proiecte locale B	Orko – Sf. Gheorghe Igienizarea cursului de apa	Educatie mediu	Igienizarea comunitatii	Campanie educatie	
DÂMBOVIȚA					
Comunități facilitate	Poiana	Iedera	Moroieni, Glod	Romanești	
Proiecte locale A	Amplasarea unui panou pt. informarea comunității	1.Elaborarea unui Plan de Acțiune pentru Romi 2.Amplasarea unui panou pt. informarea comunității	1.Elaborarea unui Plan de Acțiune pentru Romi 2.Amplasarea unui panou pt. informarea comunității	Amplasarea unui panou pt. informarea comunității	
Proiecte locale B	Caravana ocuparii	Angajare mediator sanitar	Campanie mediu	Educatie sanitara	
DOLJ					
Comunități facilitate	Lipovu	Gogoșița, Lipov	Caraula	Salcuța, Calopar	
Proiecte locale A	Îmbunătățirea calității actului educațional		Angajarea unui expert rom	Susținerea materială a copiilor cu probleme sociale deosebite	
Proiecte locale B	Educatie sanitara		Reabilitare locuinte	Consiliere elevi si parinti	
GALATI					
Comunități facilitate	Podoleni, Barcea	Buciumeni	Toflea, Brăhășești	Târgu Bujor	
Proiecte locale A	Desfășurarea unei campanii de informare și conștientizare în ceea ce privește riscurile la care se expun cei care continuă să construiască ilegal locuințe, în zona inundabilă a satului	Angajarea a cel puțin 8 persoane de etnie romă calificate care să lucreze la construcția de locuințe pentru romi.	Desfășurarea unei campanii de informare și conștientizare a populației de etnie romă locuitoare în vecinătatea pâraului, de a nu mai arunca deșeurile menajere și recipienți pet în pârau	Angajarea a cel puțin 8 persoane de etnie romă calificate care sa lucreze la reabilitarea strazilor din comunitatea	
Proiecte locale B	Informare – dosare de pensionare	Centru multifunctional	Campanie sanatare	Campanie pt. inscrieri la „A doua sansa”	

GORJ					
Comunități facilitate	Scoața	Bălești	Târgu Jiu	Rovinari	Albeni
Proiecte locale A	Campanie de informare – căsătoria în comunitățile tradiționale de romi	Educație sanitară în comunitate	Campanie de informare – căsătoria în comunitățile tradiționale de romi	Educație sanitară în comunitate	Educație sanitară în comunitate
Proiecte locale B	Educație sanitară Infintarea Consiliului Consultativ al Organizațiilor Neguvernamentale				
IASI					
Comunități facilitate	Ciohorâni	Crucea, Lungani	Zece Prăjini, Dagăța	Târgu Frumos	
Proiecte locale A	Promovare a imaginii pozitive a romilor	Conștientizarea romilor cu privire la adoptarea unui stil de viață sănătos	Dezvoltarea unei atitudini pozitive față de continuarea studiilor	Activități cultural-educative și de consiliere cu elevi romi	
Proiecte locale B	Informare „A doua sansa”	Cursuri vocationale	Spatiu de joaca pt. copii	Orientare si consiliere profesionala	
MARAMUREȘ					
Comunități facilitate	Coltău	Chelița	Ponorâta	Craica	
Proiecte locale A	Racordarea la rețeaua electrică	Continuarea pietruirii drumurilor	Finalizarea lucrărilor de captare a apei potabile	„ Perseverează prin educație”	
Proiecte locale B	Pietruire drum	Rețea de scurgere	Informare „A doua sansa”	Campanie mediu	
MEHEDINȚI					
Comunități facilitate A	Almăjel	Balta Verde	Gârla Mare	Jiana Veche	
Proiecte locale A	Angajarea unui expert pt. romi	Sprrijinirea tinerilor căsătoriți în vederea obținerii de terenuri pentru case	Reabilitarea și modernizarea drumului de acces în comunitate	Amenajarea unui spațiu special destinat funcționării unui dispensar medical	
Proiecte locale B	Campanie sanatare	Atelier de meserii traditionale	Realizarea de rigole	Decolmatarea fântânilor	
MUREȘ					
Comunități facilitate	Bahnea	Crăciunești	Ernei	Sâncraiu de Mureș	
Proiecte locale A	Angajarea expertului pentru romi în cadrul primăriei				
Nu a fost în B					

OLT					
Comunități facilitate	Caracal	Drăgănești-Olt	Piatra-Olt	Fălcoiu	
Proiecte locale A	Înființarea unui centru de scriere de proiecte și accesare de fonduri pentru romi	Reabilitarea Grădiniței Nr.1	Educație – „Un strop de speranță”	Angajarea expertului rom	
Proiecte locale B	Rebransarea a 25 de familii la rețeaua de apa	Reabilitare drumului	Lobby pentru 2 delegati satesti in CL	Reabilitare drumului	
PRAHOVA					
Comunități facilitate	Plaiul Câmpinei, Șotriile	Podul lui Galben, Podenii Noi	Vărbila , Iordăcheanu	Mocești, Iordăcheanu	
Proiecte locale A	Asigurarea cadrului necesar comercializării fructelor de pădure	Asigurarea apei potabile necesare comunității	Introducerea transportului public între comunitatea din Vărbila și localitatea Iordăcheanu	Creșterea accesului pe piața muncii a romilor	
Proiecte locale B	Obținerea de acte de identitate	Inifiintare ONG	Campanie educatie		
SĂLAJ					
Comunități facilitate	Mall 2, Sac	Dragu - Voievodeni	Cheud, Napradea	Jibou	
Proiecte locale A	„Totul pentru apă potabilă”	„ Vrem și noi să avem apă potabilă” și „Vrem să jucăm fotbal”	Îmbunătățirea educației copiilor romi	-	
Proiecte locale B	Refacerea instalatiei de apa	Reabilitarea sursei de apa	Eliminarea segregarii in scoala	Reatea de apa si canalizare	
SUCEAVA					
Comunități facilitate	Spinărie, Berchișești	Dumbrava, Cornu Luncii	Podișor, Dolheștii Mici	Gulia, Dolhasca	
Proiecte locale A	Reabilitarea unei porțiuni de drum din comunitatea Spinărie	Organizarea unei grupe de cursanți la școală pentru implementarea programului „A doua șansă”	Realizare iluminat public în comunitatea Podișor	Proiect Phare pe domeniul sănătate	
Proiecte locale B	Finalizare drum	Asigurarea	Punct de colectare deseuri	Reabilitarea drum	

		iluminatului public	menajere		
SIBIU					
Comunități facilitate	Dumbrăveni	Tîrnava	Dobârca, Miercurea Sibiului	Prislop, Rășinari	
Proiecte locale A	„Reabilitarea locuințelor rome din zona Gării – orașul Dumbrăveni”	„Reabilitarea fântânilor din comunitate”	Reabilitarea școlii cu clasele I-VIII din comuna Dobârca”	„Rețea de alimentare cu apă pentru Prislop”	
Proiecte locale B	Reabilitarea drum	-	-	Constinuarea lucrarii la rețeaua de apa	
VÂLCEA					
Comunități facilitate	Dăiești	Frâncești	Laloșu	Racoviță	
Proiecte locale A	Depistarea bolilor cronice în rândul romilor	Amenajare parc și loc de joacă pentru copii	Depistarea bolilor cronice în rândul romilor	Angajare expert local rom	
Proiecte locale B	Campanie de salubritate	Educație sanitară	Campanie educație	Inscrierile la gradinita	
VASLUI					
Comunități facilitate	Teișoru, Pușcași	Doagele, Dragomirești	Negrești	Buda, Oșești	
Proiecte locale A	Înființare punct sanitar	Punct sanitar	Întreținere strada N. Iorga	Întreținere drum comunal	
Proiecte locale B	Campanie educație	Pietruire drum	Racordarea a 10 locuinte la rețeaua de curent electric	Grup sanitar la gradinita	